

Proleter DEVİRİMÇİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

Dergisi

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Haziran 2018 Sayı: 68

Fiyatı: 3 TL (KDV dahil)

Seçimlere sayılı günler kaldı. Cumhurbaşkanı adayları ve partiler, seçim vaatlerini sıralayarak, kitlelere yine umut pompalıyorlar. Bunların ne kadar sahte ve içi boş olduğunu, her seçim sonrası görüyoruz. Buna karşın kitleler farklı bir alternatif göremediği koşulda, “kötünün iyisi” diyerek düzen partilerinden birine meylediyor.

Bu seçimlerin özgün yönleri de var kuşkusuz. 16 yıldır süren AKP dönemine oluşan tepki, “AKP gitsin de kim gelirse gelsin” duygusunu kuvvetlendirdi. Muhalefet partileri de kitlelerde artan bu hoşnutsuzluğu sandığa havale etmeye çalışıyor.

Oysa AKP’nin seçim hilelerinden, attıkları oyun çöp olmasından, muhalefetin ise bu duruma boyuneğmesinden bıkan kitleler, büyük oranda sandıktan uzaklaşmıştı. Üstelik 24 Haziran, AKP-MHP ortaklığında dayatılan bir “baskın seçim”di. Yakın zaman önce yeni bir seçim yasasını meclisten geçirip, bugüne dek yaptıkları hileleri, anti-demokratik uygulamaları yasal hale getirmişlerdi. OHAL’i uzatmışlar, seçimlerin OHAL altında yapılacağını ilan etmişlerdi. Ve kendileri için en uygun tarihi seçim günü olarak belirlediler.

Muhalefet partileri “bu koşullarda seçim yapılamaz” demedi, aksine “hodri meydan” çektiler.

Şimdi YSK, milletvekillerine bile devletin olanakları ile seçim propagandası yapmayı yasakladığı halde, AKP Genel Başkanı olan Erdoğan’ı bu yasağın dışında tuttu. Ardından cumhurbaşkanı adayı olmak için “onaylı diploma şartı”nı kaldırdı, böylece Erdoğan’ın diploması tartışmalarını etkisizleştirdi. Başta TRT olmak üzere televizyon kanalları, AKP ve Erdoğan dışında adaylara ya çok az, ya da hiç yer vermedi, vermiyor.

Sayfa 2’de sürüyor

**Seçimler
çözüm
getirmez!**

Seçimler çözüm getirmez

KURTULUŞ DEVRİMDE SOSYALİZMDE!

Bunların ötesinde Kürt köylerindeki seçim sandıkları “güvenlik” nedeniyle “korucu”ların bulunduğu merkezlere taşınıyor. YSK’nın açıklamasına göre 144 bin, HDP’ye göre 200 bini aşkın seçmenin taşınması sözkonusu. Ayrıca cumhurbaşkanı adayı olmasına rağmen Selahattin Demirtaş, halen hapiste.

Kısacası bir seçimde olmaması gereken ne varsa hepsi yürürlükte. Muhalefet partileri ise, şikayetlenmek dışında bir şey yapmıyor; her şeyi kabulleniyor, kitleleri de buna zorluyor.

Örneğin HDP, “sandık nereye giderse gitsin, halk arkasından gidecektir” diyor. “Demirtaş’a özgürlük” kampanyasına yüklenmek yerine, “mağduriyet” üzerinden daha fazla oy alacağını hesabını yapıyor. Keza CHP’nin adayı İnce, TRT’ye yağış gürüyor; “önünde miting yapacağım” diyor, ama pratiğe geçirmiyor. Erdoğan’ın diplomasını diline doluyor, ama YSK’nın diploma ile ilgili kararı protesto etmek için hiçbir şey yapmıyor.

AKP ne yaparsa yapsın sineye çeken bir muhalefetle karşı karşıyayız. Kitlelerin seçimlere, parlamentoya olan tepkisini, artan güvensizliğini gidermek için canla-başla çalışıyorlar. Düzendan ve kurumlarından kopuşuna izin vermemeye, yeniden bağlanmalarını sağlamaya çabılıyor, bunun için ellerinden geleni yapıyorlar.

“Devri sabık yaratmayacağız” sözü de bu kapsamdadır. AKP ve Erdoğan’ı yargılamayacakları sözü veriyorlar. Bunu her ne kadar “yargının bağımsızlığı” demagojisiyle yargıya havale etseler de, gerçekte AKP ve Erdoğan’a bu yönde bir güvence verilmekte; daha önemlisi kitlelerin Erdoğan’ı yargılama istemi şimdiden törpülenmektedir.

Asıl korkuları; kitlelerin harekete geçmesi, hesap sormak için ayağa kalkmasıdır. Sokağa çıkan kitleyi durduramayacaklarını ve bunun kendilerine de dokunacağını bildikleri için, kitleleri uysal koyunlar gibi sandığa yönlendiriyorlar.

Bu konuda en büyük yardımcıları reformist partilerdir. Önlerinde “devrimci”, “sosyalist” etiketi olması, onların desteğini daha önemli kılıyor. Son yıllarda başta parlamento olmak üzere düzen kurumlarına yeniden güven aşılmasında, bu partilerin çok önemli rolü oldu. Şimdi de aynı misyonu yerine getiriyorlar.

Kitleyi oy kullanmaya çağırmakla kalmıyor, bir de sandığın bekçisi, kulu-kölesi yapıyorlar. “Sandığa sahip çık” diyerek düzen kurumlarının görevini de kitleye yüklüyorlar.

Üstelik sandığa gitmeyenleri “umutsuzlar” diye yaftalayıp, umudu sandıkta aramayı yücelterek, kavramların içini boşaltıyor, hatta ters-yüz ediyorlar. Bu demagojilerle kitleleri kandırıp düzene en büyük desteği sağlıyorlar.

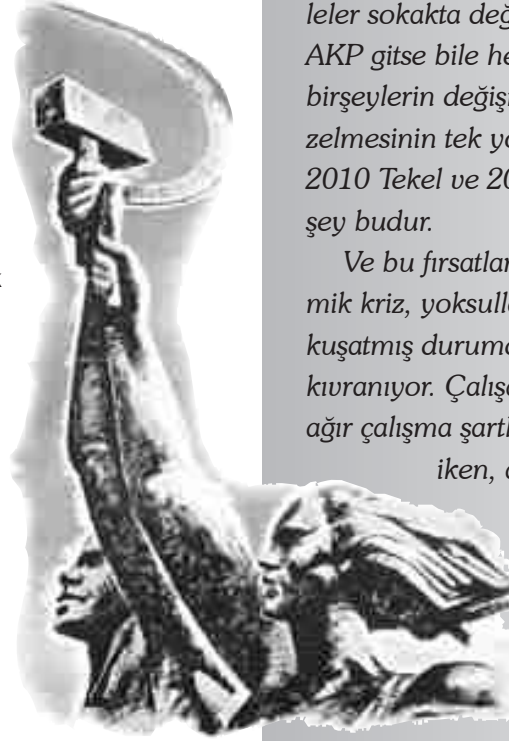
Seçimlerin, işçi ve emekçilerin hiç bir sorununu çözmediği ve çözemeyeceği, sadece teorik olarak değil, pratikte de kanıtlanmış bir gerçektir. Bu seçimlerde de AKP gitse bile, sömürü ve soygun bitmeyecektir. Zaten seçimi kim kazanırsa kazansın, büyük bir ekonomik krizi ve onun etkilerini kucağında bulacak, bunun faturasını da halka çıkaracaktır.

Onun içindir ki, komünistler ve gerçek devrimciler, sandığın çözüm olmadığını, kurtuluşun devrimde, sosyalizmde olduğunu yineler ve kitleleri sahte umutlara karşı uyarırlar. Dahası, sokakta kazanmadan sandıkta kazanılmadığı, sandığa atılan oyun, sayılan oyla aynı olabilmesi için dahi sokağa çıkmak gerektiği görülmüştür.

Ayrıca Erdoğan’ın seçime kaybetme ihtimaline karşı dillendirdiği “A, B, C planları”, yandaşlarının “gömülü silahları çıkarırız” tehdidi karşısında hazırlıklı olmak gerektiği açıktır. Bunu da “sandık sevdalıları” değil, yine komünistler ve gerçek devrimciler yapacaktır.

Haziran ayaklanmasının 5. yılındayız. Bu yılki protestolarda “Her şey gider, Gezi kalır” sloganı öne çıktı. Bu “her şey”in içinde hükümetler ve düzen partileri başta geliyordu. Daha genelde ise, bu emperyalist-kapitalist düzen yıkılacak, Gezi kalacaktır.

Umut; düzen partilerinin vaatlerinde değil, Gezi’de somutlanan halkın mücadele gücündedir. Kurtuluş, düzen-içi çözümlerde değil, devrimde, sosyalizmedir!

Okurlara...

Merhaba,

Seçimler, gündemin ilk sırasına yerleşmiş durumda. Yeniden kitleler sandığa çağrılıyor, umut pompalanıyor. Vaatler ise tek cümleye sığdırılmış: “Oy kullan, AKP gitsin, herşey değişsin!”

2013’ten buyana partilerin seçim vaatleri bundan ibaret. Oysa aynı seçimlerde tekrar tekrar kanıtlandı ki, bu denklem doğru değil. Çünkü kitleler sokakta değilse oy kullanmakla AKP gitmez; AKP gitse bile herşey değişmez. Bu nedenle, birşeylerin değişmesinin, yaşam koşullarının düzelmesinin tek yolu, kitlelerin sokakta olmasıdır. 2010 Tekel ve 2013 Gezi direnişlerinde kaçırılan şey budur.

Ve bu fırsatlar kaçırıldığı için, bugün ekonomik kriz, yoksullaşma ve sömürü her cepheden kuşatmış durumda. 6 milyon işsiz çaresizlik içinde kıvrılıyor. Çalışanlar ise örgüzsüz, güvencesiz, ağır çalışma şartları altında. Asgari ücret 1600 lira

iken, açlık sınırı 1700 liraya çıktı. Eğitimden sağlığa kadar her cephede büyük bir yıkım sözkonusu.

Ve bütün bunlara karşı tek çözüm, sokağa çıkmak, bu talepler için mücadele etmektir. Sandığa bir oy atarak, bu sömürücü düzenin değişmesini

beklemek değil!..

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları, dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

68. Sayıda

3	Çare sandıkta değil, sokakta
6	İşçi sağlığı ve güvenliği patronların tekelinde
7	Çağdaş Büyükbaş serbest bırakılsın
8	Alinteri’nin “1 Mayıs böyle mi olmalıydı” yazısı
9	Flormar işçisi direniyor
	AİHM Roboski’yi yeniden gömdü
10	Umut ve umutsuzluk üzerine
12	PDD 20 yaşında
14	TTE saldırısını püskürten ‘84 Ölüm Orucu
17	Tutsak mektupları
18	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
19	Yasaların sokakta yapıldığı günler:15-16 Haziran
20	Dolar değil, ekonomi krizde

Seiçimlere doğru günler daraldıkça, her partinin vaatleri, adayları netleşiyor. Sadece düzen partileri değil, her siyasal akım bu seçimlerde nasıl bir tutum alacağını ortaya koymaya başladı. Bunlara dair elbette söyleyecek sözümüz olacak.

Genel olarak burjuva parlamenter seçimlere, özelde 24 Haziran'da gerçekleşecek olan cumhurbaşkanı ve parlamento seçimlerine bakışımız biliniyor. Farklı siyasi akımların bu konudaki tutumlarını ele alırken de kendi görüşlerimizi bir kez daha yineleyeceğiz.

İlkin düzen partilerinin netleşen "seçim bildirgeleri" üzerinde kısaca duralım. Esasında hiçbirinde bir olağanüstülük olmamakla birlikte, kitleleri etkileme düzeyleri yönüyle bakmakta yarar var.

gerilere gitmeye de gerek yok. AKP ve Erdoğan'ın 16 yıl önceki vaatlerini hatırlamak yeterli. O da **"statükoya karşı değişimin simgesi" olarak geldi. "Askeri vesayeti" kaldırıp AB standartlarında bir demokrasi getireceklerdi! "Üç Y" olarak formüle ettikleri "yoksulluk-yolsuzluk-yozluk" düzenine son vereceklerdi!..** 16 yılın sonunda bunların hiçbirini yerine getirmedikleri gibi, TC tarihinin en büyük yolsuzluklarına imza attılar, yoksulluk daha da arttı, yozluğun ise dibine vurdular.

Şimdi yine düzen partilerinin "yalan rüzgarı" almış başını gidiyor. Bunların içinde en komiği, tabi ki AKP'nin vaatleri oldu. Adına "manifesto" dedikleri seçim bildirgelerinde, yapmadıkları ne varsa onları sıraladılar: *"Demokrasiyi yük-*

AKP'nin fiilen hükümet ortağı MHP ise, geçmişte olduğu gibi bugün de koçbaşı misyonunu oynuyor. MHP'nin tek seçim vaadi af oldu. O da "kader kurbanı" kapsamına aldıkları mafya babaları için... Bu öyle bir vaat ki, *"af çıkmazsa cezaevlerinde isyan çıkar"* diyerek, esasında bir tehdit içeriyor. Alaaddin Çakıcı'yı tedavi gördüğü hastanede ziyaret etmesi ve fotoğraflarının hemen servis edilmesi, rakiplerini mafya babalarıyla korkutmayı amaçlıyor.

Durum böyle olunca, vaatlerle kitleleri kandırma görevi, asıl olarak muhalefet partilerine düştü. Bu seçimlerde öncekilere göre daha fazla "vaat bombardımanı" ile karşılaştığımızı söyleyebiliriz. Başta CHP olmak üzere tüm muhalif partiler, bu konuda adeta birbirleriyle yarışıyorlar. Emekliye, işsize, esnafa, çiftçiye her kesime hitap eden vaatler uçuşuyor. Kitapçıklar hazırlanıyor, basın toplantıları, mitingler düzenleniyor, kitlelere ha bire umut pompalanıyor.

Bu vaatlerin gerçekleşme ihtimali bir yana, vaatler listesine girmeyen şeyler de var. Örneğin hiçbir kapitalist sömürüye, emperyalist bağımlılığa dair tek bir kelime etmiyor. En fazla ücret ve maaşları arttırma, bağımlılık koşullarını düzeltme sözü verebiliyorlar. Onlarda bile göz boyanıyor. CHP asgari ücreti 2 bin 200 TL yapacağını söylüyor, ama önümüzdeki yıl artan enflasyonla bu miktarın gerçekte ne kadar düşeceğini söylemiyor. Keza "özelleştirme" karşıtlığı, son özelleştirilen Şeker Fabrikaları ile sınırlanıyor; bugüne dek yapılan tüm özelleştirmelere dair tek laf edilmiyor. Aynı durum taşeron sisteminin tümünden kaldırılması konusunda da yaşanıyor.

Dolayısıyla **işçi sınıfına vaat kapsamında dahi söylenenler, sermaye sınıfını ürkütmeyecek, onun karlarına helal getirmeyecek sınırlar içinde tutuluyor.**

Benzer bir durumu emperyalizmle bağımlılık ilişkileri yönünden de görebiliriz. Muharrem İnce *"Fetullah Gülen'i vermezlerse İncirlik Üssü'nü kapatırım"* diyor mesela. Vaadi bile koşullu ve tek bir yerle sınırlı. Ki o da AKP'yi sıkıştırma maksatlı söyleniyor. *"ABD'nin tüm üslerini kapatacağız, ikili anlaşmaları iptal edeceğiz, NATO'dan çıkacağız"* demiyor, diyemiyor. Aksine *"ABD ve AB ile ilişkilerimizi düzelterek"* sözünü veriyor. Vatan Partisi gibi ABD-AB'ye karşı Çin-Rus emperyalizmine taraf olan kanadı dışında tutarsak, diğer partiler ABD-AB

Çare sandıkta değil SOKAKTA!

Muhalefet partilerinin hiçbir kapitalist sömürüye, emperyalist bağımlılığa dair tek bir kelime etmiyor. En fazla ücret ve maaşları arttırma sözü verebiliyorlar. Keza "özelleştirme" karşıtlığı, son özelleştirilen Şeker Fabrikaları ile sınırlanıyor. Aynı durum taşeron sisteminin tümünden kaldırılması konusunda da yaşanıyor. İşçi sınıfına vaat kapsamında dahi söylenenler, sermaye sınıfını ürkütmeyecek, onun karlarına helal getirmeyecek sınırlar içinde tutuluyor.

Düzen partilerinin yalan rüzgarı

Bilindiği gibi seçim dönemleri, düzen partilerinin umut tacirliğinde zirve yaptıkları dönemlerdir. Şöyle bir geriye dönüp önceki seçimlerdeki vaatleri hatırlanırsa, ne sözler verildiği ama hiçbirinin tutulmadığı görülür.

Örneğin Çiller, "herkesin iki anahtarı olacak" (bir ev-bir araba) vaadiyle işbaşına geldi, "5 kere 5 Nisan" olarak tarihe geçen ekonomik krizle başbaşa bıraktı. Demireller, Ecevitler, ardından Mesut Yılmaz, Deniz Baykal vb. her biri, bol keseden bir dolu vaat sıraladı. Erbakan gibileri ise, işi ifrata vardırıp "cennetin anahtarı"nı sundu! Sonrasında "Refah"la dünyaya inip "adil düzen" diyerek işbaşına geldiler, fakat hacılara-hocalara yemek ziyafetleri dışında, "adil düzen"den akıllarda bir şey kalmadı.

Sonuçta **hepsi "daha fazla demokrasi, özgürlük, ekonomik refah" dedi. Ama her biri ayrı hayal kırıklıkları yaratarak siyaset sahnesinden çekip gittiler...**

Seçim vaatleri ile yapılanların bir birine tezatlığını görebilmek için çok

selteceğiz", "kadınların işgücüne katılımını arttıracacağız", "kimsenin yaşam biçimine karışmayacağız", "cemevlerine hukuki statü tanıyacağız" vb...

16 yıldır işbaşında değillermiş gibi, "cek'li cak'lı" bu sözler, seçim vaadinden çok, bir itirafname niteliğindeydi. Dolayısıyla kitleleri heyecanlandırma, yeniden umutlandırma gibi bir işlevi de olmadı. Erdoğan'ın bir televizyon kanalında "seçim sürprizi" olarak açıkladığı, Yeşilköy'deki Atatürk Havaalanı'nın "millet bahçesi" yapılacağı sözünü de bundan 5 yıl önce verdiği, fakat o doğrultuda hiçbir gelişme olmadığı ortaya çıktı.

AKP ve Erdoğan'ın kitlelere sunacağı hiç bir şeyleri kalmadığı ortadadır. Geriye sadece korku ve tehditle onları sindirmek kalıyor. Erdoğan'ın, AKP'ye oy vermeyecek olanları "münafıklık"la suçlaması, televizyon kanallarına çıkan AKP yandaşlarının, seçimi kaybetmeleri durumunda "gömülü silahları" çıkartacaklarını söylemeleri, diğer partilerin faaliyetlerine saldırmaları vb. baskı ve şiddet dışında yapacakları bir şeyin kalmadığını gözler önüne seriyor.

ekseninde birleşmiş görünüyorlar. Sonuçta hepsi şu veya bu emperyalist bloka boyun eğiyor ve onlara bağımlılık sözü veriyor.

Hepsini aynılaştıran bir diğer yön ise, “devri sabık yaratmayacağız” vurgusudur. **Halk 16 yıllık AKP döneminden hesap sormak için yanıp tutuşurken, onlar Erdoğan’a ve AKP kurmaylarına “yargılanmama” sözü veriyor.** Böylece AKP’lileri yatıştır-maya, kitlelerdeki öç alma duygusunu tör-pülemeye çalışıyorlar. Ama daha önem-lisi yapanın yanına kar kaldığı düzeni savunuyor, o düzenin bir parçası olduk-larını bir kez daha kanıtlıyorlar.

Reformistlerin bitmeyen parlamentarist hayalleri

Düzen partilerinin seçim dö-nemlerindeki tutumları aşağı-yukarı nasıl aynıysa, reformist partilerin yaklaşımları da farklılık göstermiyor. Ne-redeyse her seçimde kah bloklar oluşturarak, kah Kürt hareketinin partisine eklenilerek, kah açık ya da örtük CHP’yi destekleyerek, ama **mutlaka seçimlere katılmaktan yana oldular. Ve her se-çimde karşılarına düzen partilerini değil, “san-dığa gitme” diyen komünist ve devrimcileri al-dılar, onlara yüklediler.**

Bu kez de öyle oldu. Hem de parlamentonun eski gücü kalmadığı, seçimlerdeki anti-demokratik uygulamaların arş-alayı aldığı, hilelerinin normal-leştiği, OHAL’in hüküm sürdüğü koşullarda...

Düzenin seçim sistemi daha fazla anti-de-mokratik bir hal aldıkça, atılan oyla sayılan oy arasındaki fark arttıkça, seçim hileleri ayyuka çıktıkça ve seçimlerle bir şeyin değişmediği daha fazla görüldükçe; ters orantılı bir şekilde reformistlerin “sandık sevdası” derinleşiyor. Her ne şart altında olursa olsun seçimlere katılmak adeta bir yemine dönüşmüş gibi...

Denebilir ki, seçimlere katılımı arttırmak için düzen partilerinden daha cansiperane çalışıyorlar. Önceki seçimlerden ağzı yanan ve artık sandığa gitmeyeceğini söyleyen kitleyi ikna edebilmek için ellerinden geleni yapıyorlar. En başta “seçim güven-liği” konusunda seferber olmuş durumdalar. **Halkı sadece oy vermeye değil, sandığa sahip çıkma-ya çağırıyorlar. Ama bir kez daha hileli sonuç-lar açıklandığında ne yapacaklarını söylemiyor, kitleyi böyle bir duruma hazırlamıyorlar.**

İşin ilginç yanı, her seçimde aynı argümanlarla seçimlere katılmayı savundukları halde, şu ya da bu biçimde katılmamayı savunanları, aynı şeyleri söy-lemekle suçlamalarıdır. **“Bugüne dek seçimlere katılmayarak elinize ne geçti” diyorlar mesela. Ama kendileri her seçime katılarak neyi de-ğiş-tirebildiklerini sormuyor, sorgulamıyorlar.**

Geçmişten bu yana kimleri neden destekledik-lerinin dökümünü yapsak, nasıl ağır bir vebalin

altında ol-dukları gö-rülür. Her defasında yanıldıkları, dahası kitleleri yanılttıkları halde, zeytinyağı gibi üste çıkıp “reel politika” adına savunmaya ve aynı tutu-mu sürdürmeye devam ediyorlar. “Yeni durum”, “günün gerekleri” gibi argümanlarla, sanki “yeni” tespitler üze-rinden “yeni” politika belirliyorlarmış gibi kitleyi kandırmaya çalışıyorlar.

Oysa ‘90’lardan bu yana 20-25 yıldır

seçim dönemlerindeki yazılarına dönüp bakıl-dığında, aralarına karbon kağıdı konmuş gibi hepsinin aynı olduğu görülecektir. Değişen tek şey, düzen-içileşmede katedilen aşama, parlamen-tarizmin çizgileşmesi ve artık bu konularda eskisinden çok daha rahat davranabilmeleridir.

Elbette bunda en önemli etken, genel olarak komünist ve devrimcilerin güç ve prestij yitirmiş olmaları, birçok devrimci yapının da reformizmden etkilenecek o tarafa meyiletmesidir. İşin ideolojik-siyasal öznel yanları dışında, nesnel-pratik yönleri de bulunuyor. Kürt ulusal hareketinin kitlesel gücü parlamentarizmin güçlenmesine zemin yarattı. Kürt hareketine yaslanarak meclise girebilme ola-nağı doğdu. Meseleye ilkesel değil pragmatik yak-laşmak için, ortam son derece elverişli hale geldi.

Sadece reformist partiler değil, kendine dev-rimci, sosyalist diyen birçok siyasi hareket de bu ortama kapıldı. HDK’nın kurulmasıyla birlikte bir-çoğu bu kurum içinde yer aldı ve seçimlerde HDP’yi destekledi. Gezi direnişi sonrasında kurulan başını ÖDP’nin çektiği “Birleşik Haziran Hareketi” ise, kendi içinde bütünlük sağlayamadığı için “bile-şenlerimizi serbest bırakıyoruz” gibi bir açıklama yapmıştı. Onların da bir kısmı HDP’ye bir kısmı CHP’ye oy verdiler. Seçimlere katılmamak gibi bir tavırları olmadı.

Bugün de benzer bir yaklaşım içindeler. HDP’nin içinde yer alsın-almasın, kendine devrimci, sosyalist diyen çok geniş bir kesim HDP’yi destekleyecek-lerini açıkladı. Kimileri HDP’nin eksiklerini saysa da, yine “faşizmi geriletme” gerekçesiyle HDP’den vazgeçmedi. **Bu gerekçe, 7 Haziran’dan bu yana HDP’yi desteklemenin temel argümanı olmuş-tur, fakat HDP’nin meclise girmesiyle faşizm gerilemedi, aksine daha azgınlaştı, daha fazla mevzi kazandı ve HDP’nin buna karşı ciddi hiçbir direnişi olmadı.**

Dolayısıyla pratikte de çökmüş bir argümana

sarılarak HDP’yi desteklemeyi sürdürmek, esen parlamentarist rüzgara kapılmaktan başka bir şey değildir. Bunu teorik olarak ne kadar reddetseler de, siyasal ve pratik tutum belirleyicidir ve her se-çimde kendini ele vermektedir.

Gelinen durumu sadece parlamentarizmle açık-lamak bile yetersiz kalıyor. Öylesine bir düzeniçileş-me sözkonusu ki, cumhurbaşkanı seçimine dahi hiç rahatsızlık duymadan katılabiliyorlar. Varolan dü-zeni, devlet yapısını korumakla yükümlü bir kişiyi seçmek için sandığa gitmekte bir sakınca görmüyor-lar. Hatta “sosyalist” bir cumhurbaşkanı adayı belir-lemek için toplantı üstüne toplantı yaptılar. Ortak bir adayda anlaşılmayınca ve Demirtaş’ın adaylığı gündeme gelince, yine onun etrafında birleştiler.

Komünistlerin parlamento ve belediye seçimle-rine neden ve hangi koşullarda katılmayı savunduk-ları çoktan unutulmuş durumda. Her ne için olursa olsun ortaya bir sandık konuldu mu, mutlaka gidil-mesi gerekmiş gibi hareket ediliyor. Burjuvazinin her geçen gün çöken demokrasi masalına “sol”dan verilen bu destek, içler acısı ve ibret vericidir.

Tavrımız; seçimlere katılmamaktır

24 Haziran hem cumhurbaşkanı, hem de mec-lis seçimlerinin birlikte yapılacağı ilk seçim oluyor. Biz her ikisine de katılmayacağımızı açıkladık. El-bette bunları kendi içinde ayırıştırarak ele almak gerekiyor.

Cumhurbaşkanlığı seçimine katılmayı ilke-sel olarak reddediyoruz. Yukarıda belirttiğimiz gibi, yıkmayı hedeflediği devleti yönetecek ki-şiyi seçmek, komünistlerin işi olamaz. Cumhur-başkanı adayının kişiliğinden bağımsız olarak (sos-yalist, devrimci, demokrat) esastan karşı çıkılmalı ve bu seçimlere kesinlikle katılmamalıdır.

Kaldı ki, “cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi” AKP’nin “başkanlık sistemi”ne geçişin ilk adımı olarak gündeme geldi. 16 Nisan referan-dumunda “başkanlık sistemine hayır” diyenler, şimdi bu sisteme başkan seçmek için sandığa ko-şuyor. Yani “hayır” dedikleri bir sistemin parçası oluyorlar. Somut durumda böyle bir paradoks da sözkonusudur.

Buna karşı geliştirdikleri argüman ise “parla-menter sisteme geçmek için” oluyor. Cumhurbaş-kanı adaylarının bir ya da iki yıl içinde parlamen-ter sisteme geçileceği sözünü referans alıyorlar. **Bu adayların neden hemen değil de “onarım süre-si” dedikleri bir-kaç yıl kazanmaya çalıştıkları ayrı bir soru işaretidir; fakat asıl soru, kendine sosyalist-devrimci diyenlerin ne zamandan beri “parlamentar sistem” savunucusu olduklarıdır.**

“Ehven-i şer” mantığıyla faşizme karşı “parla-menter sistemi” öne çıkarmaları da durumu kur-tarmıyor. Çünkü faşizm pekala “parlamentar sistem” şeklinde de hüküm sürebilir. Ki bugüne kadar (askeri, yarı-askeri cunta dönemlerini dışın-da tutarsak) Türkiye’de faşizm parlamentar biçim-de varolageldi. Şimdi bunların hepsi unutuldu, o

tespitlerin üzerine sünger çekildi; faşizm, AKP'den ve "başkanlık sistemi"nden ibaretmiş gibi, "faşizmi geriletmeye" adına cumhurbaşkanı seçimlerine bile katılma kararı aldılar.

Diğer yandan burjuva demokrasisinin bile bir diktatörlük olduğu gerçeği atlanarak faşizme karşı burjuva demokrasisi de savunulamaz. Komünistler faşizme karşı mücadeleyi devrim perspektifi ile verir, ondan dolayı en tutarlı anti-faşistler komünistlerdir. Kuşkusuz devrim olmaksızın da faşizm geriletilebilir, yıkılabilir; fakat bu da mücadelenin bir yan ürünüdür, ayrıca faşizmin nihai yıkılışı ancak devrimle mümkündür.

Bir kez daha yineleyelim; 24 Haziran seçimleri somutunda görülen çarpık yaklaşımlar bir yana, cumhurbaşkanlığı seçimlerini ilkesel olarak reddetmek gerekiyor. Bunun için komünist ya da sosyalist olmaya da gerek yok. Varolan düzeni yıkmayı hedefleyen, yani **devrim diye bir derdi olan her kişi ve kurumun, cumhurbaşkanı seçimine katılmaması gerekir**. Bu, kendi içinde tutarlı olmanın bir gereğidir. Bırakalım cumhurbaşkanını, komünistlerin burjuva bir hükümette yeralması, bakan olması bile kabul edilemez. Başını Kautsky'nin çektiği Alman komünistlerinin ihaneti, bu adımla başlamıştır.

Buradan parlamento seçimlerine geçsek; bilindiği gibi Lenin, parlamento "burjuvazinin ahır"ı olarak tanımlamıştı. Fakat "bizim gözümüzde miadını doldurmuş olması yetmez, kitlelerin gözünde miadını doldurmamışsa içine girip çalışmak gerekir" demişti. Bunu da, devletin "halkın seçtiği vekiller aracılığıyla yönetildiği" yalanını açığa çıkartmak, asıl kararların kapalı kapılar altında alındığını sergilemek; aynı zamanda parlamento kürsüsünden işçi ve emekçilerin sorunlarını dile getirmek, oradan daha geniş kesimlere seslenebilmek amacıyla savunmuştu. Bolşeviklerin Rusya Duması'ndaki pratiği bu bakışın doğruluğunu kanıtladı. Devrimci durumun olgunlaştığı, kitlelerin düzenin kurumlarından koptuğu dönemlerde ise, zaten parlamento-yu boykot ettiler.

Komünistlerin parlamento seçimlerine ilkesel yaklaşımı budur. Bu ilkeyi her somut duruma uygun biçimlerle yaşama geçirirler. Fakat günümüzde komünistlikten dem vuranlar, bu ilkesel tutumu rahatlıkla gözardı edilebiliyorlar. "Reel politika" diyerek, her geçen gün daha fazla düzen-içi çözümlerin bir parçası oluyorlar.

Komünistler gücü oranında parlamento ve belediye seçimlerine aday gösterir, ya da devrimci, demokrat adayları destekleyebilirler. Buradaki tek koşul, devrime hizmet etmesidir; düzenin kendini tahkim etmesine, yenilemesine değil!

Salt seçimlere katılabilmek adına aday çıkarılmayı doğru bulmadığımızı, alınan komik oyların komünist ve devrimcilerin prestijini sarstığını ve

moral bozukluğu yarattığını, önceki seçimlerde ifade etmiştik. Seçimlerin politikleşen ortamından yararlanmak için aday çıkarmanın şart olmadığını, aday çıkarılmadan da yoğun ajitasyon-propaganda yapılabileceğini pratiğimizle de gösterdik. Keza "ehven-i şer" mantığıyla reformist partilerin desteklenmesine de karşı çıktık. Bu yönleriyle neredeyse tüm devrimci hareketlerden ayrı bir noktada durduğumuzu söyleyebiliriz.

24 Haziran'da da "sandığa gitme" diyoruz. Bu bir boykot çağrısı değildir. Son yıllarda "seçimlere katılmıyoruz" deyince, hemen "boykot" damgası yapıştırılıyor. Oysa seçimlere katılmamanın tek biçimi boykot değildir. Kimi zaman devrimci sloganların yeraldığı pusulaları sandığa atmak, kimi zaman geçersiz oy kullanmak, kimi zaman sandığa gitmemek gibi biçimler olabilir. Boykot ise, kitlelerde parlamentodan kopuşun arttığı, devrimci durumun olgunlaştığı dönemlerde geçerlidir. Ya da referandum gibi "evet-hayır" dayatmasıyla, varolan

Cumhurbaşkanlığı seçimine katılmayı ilkesel olarak reddediyoruz. Yıkmayı hedeflediği devleti yönetecek kişiyi seçmek, komünistlerin işi olamaz. Seçimlere katılanlar ise, "AKP'nin getirdiği başkanlık sistemi"ne karşı "parlamenter sistemi geri getirmek" için bunun zorunlu olduğunu ileri sürüyorlar. Cumhurbaşkanı adaylarının "parlamenter sisteme" geçmek için 1-2 yıllık süre koymaları ayrı bir soru işaretidir; fakat asıl soru, kendine sosyalist-devrimci diyenlerin ne zamandan beri "parlamenter sistem" savunucusu olduklarıdır. Faşizm AKP'den ve "başkanlık sistemi"nden ibaret değildir, pekala "parlamenter sistem" şeklinde de hüküm sürebilir.

durumun meşrulaştırılmasını protesto etmek için yapılabilir.

Bugün seçimleri boykot etmenin koşulları ne yazık ki yoktur. Esasında artan sandığa gitme eğilimi, reformistler ve ona eklenilen kesimler sayesinde giderek azalmaktadır. AKP karşıtlığı üzerinden yürütülen seçim propagandası ile belki de son yılların en yüksek katılımı gerçekleşecektir. Bu durumda boykot demek, ne objektif ne de subjektif koşullara uygun düşer. Fakat boykot etmemenin karşılığı şu ya da bu adayı ya da partiyi desteklemek değildir. Parlamentodan devrimci tarzda yararlanmayan hiçbir adayı ve partiyi desteklemiyoruz, desteklemeyeceğiz.

Bu genel yaklaşımımızın yanı sıra 24 Haziran seçimlerinin kendine özgü yönleri de onu protesto etmeyi gerektiriyor. Aday çıkaracak gücümüz veya destek verebileceğimiz devrimci bir aday-parti olsaydı bile, bu seçimlere katılmamak gerekirdi. **OHAL koşullarında, AKP'nin hazırladığı seçim yasası ve ayyuka çıkan hileler altında seçime katılmak, onun her yaptığına boyun eğmek ve meşrulaştırmak anlamına gelir ki, bunun bir parçası olmak doğru değildir.**

Sonuç olarak

Seçimlere katılmamakla birlikte, seçim günü ve gecesi sokakta olacağız. "Çare seçimde değil sokakta" diyoruz. Bunun bir anlamı gerçek çözümün devrimde, sosyalizmde olduğunu vurgulamaktır, bir diğeri ise, ancak mücadele ile hakların elde edileceğidir.

Sokakta kazanılmadan sandıkta kazanılmaz! Bu, her dönem hak ve özgürlükler mücadelesini yükselterek; yanısıra seçim döneminde kitlelerin gücünü ortaya koyarak olur. Son yıllarda buna seçim günü de eklenmiştir. Atılan oylara sahip çıkabilmek bile mücadeleden geçiyor. 16 Nisan referandumunu bunu somut olarak gösterdi.

Bu sefer de "atı alanın Üsküdar'ı geçmemesi", seçimlerin bittiği andan itibaren başta Ankara olmak üzere her yerde YSK önlerinde toplanmaya; sokağa çıkmaya ve sonuçlar doğru bir şekilde ifade edilene kadar sokaktan ayrılmamaya bağlıdır. Eğer bir kez daha "hukuksal yolla çözeceğiz" masasına inanılırsa, seçim yine kaybedilmiş demektir.

AKP ve MHP'lilerin seçimi kaybettiklerinde saldırıya geçme ihtimallerine karşı şimdiden hazırlıklı olmak gerektiği açıktır.

Seçim gününden önce başta emekçi semtler olmak üzere her yerde devrimci kurumlar bir araya gelmeli, olası saldırılara karşı kitleyi uyarmalı ve tedbirleri almalıdır. Birleşik bir karşı duruş örgütlenemezse, gerici-faşist saldırganlığı püskürtmek mümkün olmaz.

Çözümün sandıkta değil sokakta olduğunu, ancak mücadele ile faşizmi geriletebileceğimizi bilerek hareket edelim.

İşçi sağlığı ve güvenliği PATROLARIN TEKELİNDE!

Mayıs ayı içinde, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği yönetmeliklerinde çok önemli değişiklikler yapıldı. Ve bu değişikliklerle, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) konusu, tümüyle patronların inisiyatifine terkedildi.

Buna göre “50’den az çalışanı” olan “az tehlikeli” işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin patron tarafından yürütülmesi karara bağlandı. Ardından bu eğitimlerin uzaktan yapılmasına olanak veren ve asıl işverenlerin eğitim ile ilgili sorumluluğunu azaltan yeni düzenlemeler yürürlüğe sokuldu.

Ülkemizde iş cinayetleri bu kadar fazla, ölüm oranları böylesine yüksek iken, alınan bu kararlar, işçilerin can güvenliği ve sağlığının hiçe sayıldığı anlamını taşıyor.

“İşçi sağlığı” değil, “İş sağlığı”

İşçilerin çalışma ortamlarını ve koşullarını daha güvenli ve sağlıklı hale getirme amaçlı tüm faaliyetler, birkaç yıl öncesine kadar “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği” adı kapsamında yürütülüyordu. Ancak bu isim fazla geldi ve patronların isteği ile “İş Sağlığı ve Güvenliği” olarak değiştirildi. Aslında bu alandaki saldırı ve hak gaspının başlangıcı da bu oldu.

Basit bir isim değişikliği değildi çünkü. “İşçi”nin değil “İş”in sağlığı ve güvenliği ile ilgileniliyordu artık. İşçi yokedilmiş, sadece “iş” ve “kar” odaklı olarak planlama başlamıştı. Yani **çalışma koşullarının “işçi” için sağlıklı ve güvenli hale getirilmesi gerekmiyordu; “iş”in daha hızlı, etkin yapılması yeterliydi.** Böylece sömürünün daha pervasız kılınması yasal statüye kavuşturuldu.

Torunlar İnşaat’ın Mecidiyeköy inşaatında, işçilerin içinde bulunduğu asansörün 32. kattan zemine çakılması, bu yaklaşımın doğal sonuçlarından biriydi. Keza Soma’da 300’den fazla madencinin yeraltına gömülmesi de...

Yeni yönetmelikler ne getiriyor?

21 Mayıs ve 24 Mayıs tarihlerinde, birbirini destekleyen iki ayrı yönetmelik yayınlandı ve bu yönetmeliklerle işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında önemli değişiklikler yapıldı.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’nda iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesi konusunda kademeli bir geçiş öngörülmüştü. “10’dan az” çalışanı bulunan ve “az tehlikeli” sınıfta yer alan işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin patron ya da patron vekili tarafından yürütülmesine olanak sağlayan madde, “50’den az” çalışanı olan “az tehlikeli” işyerlerini kapsayacak şekilde değiştirilmişti. Ve bu yasanın yürürlük tarihi 1 Temmuz 2020 olarak belirlenmişti. 21 Mayıs tarihli

“İşçi”nin değil “İş”in sağlığı ve güvenliği ile ilgileniliyor artık. Yani çalışma koşullarının “işçi” için sağlıklı ve güvenli hale getirilmesi gerekmiyor; “iş”in daha hızlı, etkin yapılması yeterli görülüyor. Böylece sömürünün daha pervasız kılınması yasal statüye kavuşturuldu.

yönetmelik ile, bu yasa yürürlüğe sokuldu.

2015’te yayınlanan yönetmeliğe göre, “iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin patron tarafından yürütülmesi” kapsamına giren işyeri sayısı 906 bin iken, yeni yönetmelik buna 310 bin yeni işyerini dahil etti. Önceki yönetmelik ile 2 milyon 300 bin işçi bu kapsamdayken, değişiklik ile 1 milyon 900 bin işçi daha bu kapsama alınmış oldu. **Toplamda 4 milyon 200 bin işçinin sağlığı ve iş güvenliği, doğrudan patronların eline bırakılmış oldu.**

Yeni yönetmelik, patronun “sağlık gözetimi ve çalışma ortamı gözetimi” hizmetlerini yürütmeyeceği ibaresini de kaldırdı. Böylece **patron, “işe giriş” ve “periyodik muayeneler ile tetkikler” dışında, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından yürütülmesi gereken tüm hizmetleri yürütme yetkisini kendi üzerine almış oldu.**

Eski yönetmelik, bu hizmetlerin patron tarafından yürütüldüğü koşullarda, onaylı defter tutma zorunluluğu taşıyordu. Yeni yönetmelik bu zorunluluğu da kaldırdı. Böylece **işçi sağlığı ve iş güvenliği teftişleri için resmi delil oluşturabilecek tek yazılı belge ortadan kaldırıldı.** Yani iş cinayetleri söz konusu olduğunda patronların denetlenmesini sağlayan mekanizmalar ortadan kaldırıldı.

Bir değişiklik de, “az tehlikeli” sınıftaki işyerlerinde çalışanlara verilecek eğitimleri uygulayacak patronların, iş güvenliği uzmanlığı veya işyeri hekimliği belgesi sahibi olması zorunluluğunu kaldırarak yapıldı. İşçilerin iş güvenliği eğitimi, bakanlığın düzenlediği sınavda 100 üzerinden 50 puan alan her patronun yapabileceği bir şey haline getirildi.

Patrona verilecek eğitimler, önceki yasada üniversiteler tarafından yürütülüyor, TTB ve TMMOB tarafından düzenleniyordu. Yani **iş güvenliği uzmanının meslek örgütü (TMMOB) ile, işyeri hekiminin meslek örgütü (TTB) bu alanda söz**

sahibi idi. Yeni değişiklik, patron eğitimlerinin patron örgütlerine bırakılmasını sağladı. Milli Eğitim Bakanlığı, TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği), Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) ve bağlı odalar, Türkiye Belediyeler Birliği gibi patron kuruluşları, patronların iş güvenliği eğitimleri üzerinde hak sahibi oldular. Bu eğitimi verecek kurumların içine “işçi sendikalarının” da eklenmiş olması, adeta alay etmektir. İşçilerin sendikalarda örgütlenmesine bile saldırıya geçen patronlar, bu sendikalardan eğitim almayacak elbette. Bu sadece, yönetmeliğe göstermelik olarak eklenmiş bir unsur.

Eğitim verecek kurumların kapsamı, “kamu yararına kuruluş” statüsü taşıyan vakıf vb. kurumlara kadar genişletildi. Hangi yandaş kurumlar, hangi tarikatlar bu alanı ele geçirecek, belli değil.

Geçici iş ilişkisi söz konusu olduğunda, işçiye verilecek eğitim ile ilgili, işçiyi gönderen asıl patronun sorumluluğu ortadan kaldırıldı. Oysa iş yasalarında, işçinin asıl işvereni, işçi ile ilgili hukuki ilişkinin tek ve sorumlu tarafıdır.

Ve işçilere verilecek eğitimin işyeri düzenine göre değil, bölük pörçük verilmesine olanak sağlandı. Bu keyfilik, işçilerin işyerindeki sorunları görme ve ifade etme, bu konularda birlikte düşünme ve itiraz etme olanaklarını da ortadan kaldırdı.

Her şey patronların karı için

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda büyük bir gerileme ve hak kaybı anlamına gelen bu değişiklikler durduk yerde yapılmadı. Patronlar talep etti, hükümet hemen gerekli yasa ve yönetmelikleri çıkardı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu, 15 Mayıs’ta gerçekleşen TOBB 74. Genel Kurulu’nda yaptığı konuşmada taleplerini ortaya koydu. **En büyük şikayetlerinin “istihdam maliyetleri” olduğunu, bunun düşürülmesini sağladıklarını söyledi.** “İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı, KOBİ’lerimize büyük yükler getiriyordu, bunları kaldırttık” diye ekledi. Ve hükümet bu talimatın gereğini yaptı, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatını değiştirdi.

Onun “istihdam maliyeti” gibi mekanik ve kitabi bir terimle ifade ettiği şey, işçilerin çalışma ve yaşam koşullarıdır. İşçilerin çalışma koşullarını düzeltmek, işyerinin daha güvenli olmasını sağlamak, işçilerin sağlığına ve ihtiyaçlarına önem vermek, insanca çalışma ortamı sağlamak, patronlar için birer “maliyet”tir!

Pervasızca işçilerin katledildiği iş cinayetleri sonrasında, aslında işçilerin patronları uyardığı,

çalışma ortamındaki sorunları ve güvenlik açıklarını görerek ifade ettiği, ama patronların ve patron temsilcilerinin bunları dikkate almadığı ortaya çıktı her defasında. Çünkü bu açıkların ve sorunların her biri, patronların “maliyet” diyerek boşverdiği, ertelediği konulardı. Ve hepsi de işçilerin canına maloldu.

2016 yılında iş cinayetlerinde ölen işçilerin sayısı en az 1970 olarak tespit edilmişti. Bu rakam 2017 yılında en az 2006’ya yükseldi. 16 yıllık AKP hükümetleri döneminde, iş cinayetlerinde ölen işçi sayısı toplam 21 bin’e ulaştı. “Zaman yayılmış ölüm” anlamına gelen meslek hastalıklarından ölümler ise bu rakamlara hiçbir zaman dahil edilmez.

Hal böyleyken, 6 Mayıs 2018 tarihinde İstanbul’da düzenlenen 9. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Konferansı’nda konuşan Başbakan Binali Yıldırım, iş kazalarından çalışanları sorumlu tutmaktadır. Konferansın açılış konuşmasında, “iş kazalarının yüzde 80-85 insan hatasından kaynaklandığını” ifade etmiş, “*eldiven takmaz, baret*

giymez, güvertede çalışır kemer takmaz, sürekli peşlerinden koşacaksınız” sözleriyle ölümlerin suçunu işçilere yıkmıştır.

Oysa Soma’da madencilerin başlarında baretleri vardı; Torunlar İnşaat’ta ise emniyet kemeri. Buralarda katliamlar, “sürekli işçilerin peşinden koşan patronlar”la değil, işçilerin uyarılarına rağmen, onları güvenlikten yoksun biçimde çalıştırmaya devam eden; gaz sızıntısı olan madene inmeye zorlayan, standartlara uymayan asansörlere bindiren patronlar nedeniyle yaşanmıştı. Üstelik de göz göre göre, katliamın açıkça “geliyorum” dediği koşullarda yaşanmış, patron-sendika-devlet işbirliği ile altyapısı hazırlanmış, pervasızlıkla üstü örtülmeye çalışılan cinayetlerdi bunlar.

Amaç, kapitalizmin vahşi sömürü ilişkilerini ve bu ilişkileri yasal kılıfa sokan devlet sorumluluğunu saklamaktır. Ülkemizde zaten çökmüş durumda bulunan işçi sağlığı ve iş güvenliği yasalarını daha da tırpanlayan bu yönetmelikler, patronların vahşi sömürü-süne devlet desteği ve onayıdır.

2016 yılında 24 bin 284 denetim yapan **İş Teftiş Kurulu Başkanlığı’nın, 2017 yılında denetimlerini yüzde 23 azaltması**, patronların “istihdam maliyetlerini düşürmek” için oluşturdukları pervasız sömürü koşullarına devlet desteğidir. Benzer biçimde, **seçimlere kadar işyeri denetimlerine ara verilmiş olması**, yine patronlara verilmiş bir “açık çek”tir. İşçileri daha rahat, daha pervasız, daha vahşice sömürebilmeleri ve bu süreçte göstermelik denetimlerden bile muaf olmaları için...

Benzer bir durum 2014 yılında da yaşanmıştı. 30 Mart 2014 yerel seçimleri öncesinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, “**2014’te herhangi**

bir ceza kesilmeyecek, müeyyideler gelecek yıl gündeme gelecek” açıklamasını yaparak, işyeri denetimlerini durdurmuştu. 30 Mart seçimlerinden sadece 44 gün sonra 13 Mayıs 2014’te Soma Katliamı gerçekleşti.

İşçiler sağlığını ve canını korumak için de örgütlenmek zorundadır

Patronların çıkarlarını korumakla yükümlü olan kapitalist devlet, işçilerin sağlığını ve güvenliğini değil, vahşi sömürü sisteminin sürmesini, “istihdam maliyetlerinin” işçilerin canı pahasına düşürülmesini hedefler.

Oysa **işçi sağlığı temel bir insan hakkıdır ve bu yasalarla güvence altına alınmalıdır. Bu, “iş sağlığı” gibi, kapitalizmin karını öncelikli gören bir tanımın içine hapsedilemez.** İşçilerin çalışma koşulları düzeltilmeli; işyeri hekimine rahatça ulaşabilmesi sağlanmalı; işyeri hekimliği basit bir hizmet sağlayıcılık olmaktan çıkartılarak tıbbi ve toplumsal

bir sorumluluk olarak ele alınmalı; işyeri hekiminin sorumluluğu patrona değil çalışana ve topluma karşı düzenlenmelidir.

İşçi sınıfının çalışma koşullarının düzeltilmesi, işçilerin sağlığına ve güvenliğine uygun çalışma koşullarının oluşturulması için, öncelikle güvencesiz istihdam biçimlerine son verilmelidir. **Taşeronlaş-tırma, esnek çalışma biçimleri, geçici işçilik, kiralık işçilik gibi uygulamalar, işçilerin en ağır koşullarda çalıştırılması, en azgın sömürü koşullarına maruz bırakılması için üretilmiş biçimlerdir.**

Yanısıra, sendikal örgütlülük güçlendirilmeli, sendikalaşmanın önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Örgütlü işçi sınıfı, haklarını savunmada, çalışma koşullarını düzeltmede, kapitalizmin kar hırsına karşı kendi insanca yaşama ve çalışma düzeyini oluşturmada çok daha etkin hale gelecektir.

Çağdaş Büyükbaş serbest bırakılsın!

Proleter Devrimci Duruş dergisi sahibi ve eski yazı işleri müdürü Çağdaş Büyükbaş, 11 Ağustos 2017 tarihinden beri halen tutsak.

Çağdaş Büyükbaş, dergide çıkan yazılardan dolayı 1 yıl 10 ay ceza almış, ceza onaylandıktan sonra 11 Ağustos 2017’de tutuklanarak Silivri Cezaevi’ne götürülmüştü. Kalan cezasının 1 yılın altına düştüğü Ocak ayından itibaren de serbest bırakılması gerekiyordu. Bu yönde kendisinin ve avukatının yaptığı başvurular uzun bir süre yanıtsız bırakıldı. Sonrasında verilen yanıtta; Çağdaş Büyükbaş’ın içeride kaldığı dönemde de “siyasi faaliyetlerini sürdürdüğü” söylenerek, bu haktan yararlanamayacağı bildirildi. Çağdaş’ın cezaevine getirildiğinde, “hangi koşu kalmak istiyorsun” sorusuna “siyasi koşu” cevabını vermesi, buna gerekçe gösterildi.

Çağdaş Büyükbaş, zaten siyasi bir derginin sahibi ve yazarı olduğu için tutuklanma nedeni de, Kürt kentlerinde yürütülen kuşatma döneminde, Kürt halkına yönelik baskı ve şiddeti konu alan yazılardı. Dergimiz, Kürt halkının yaşadığı acıları, aynı zamanda direnişini haberleştirdi, destek ve dayanışmasını sundu. Bunlardan dolayı yazı işleri müdürümüz “terör örgütü propagandası yapmak”, “halkı kin ve nefrete tahrik etmek” gibi iddialarla yargılandı ve ardından ceza verilerek hapse atıldı.

Bu iddialarla yargılanan, üstelik devrimci bir yayın organının yazarı olduğu için tutuklanma nedeni de, siyasi koşu kalmaması kadar doğal ne olabilir?

Türkiye’de hukuk hiçbir zaman bağımsız olmadı. Ancak hiçbir dönem de bu kadar “kör gözüm parmağına” işlemedi. Bugün siyasi tutsaklar “rehin” muamelesi görüyorlar. Pazarlıklara konu ediliyor, anlaşma

sağlanana kadar da keyfi biçimde tutuluyorlar.

Devrimci tutsaklara yasal haklarından yararlanabilmesi için pişmanlık getirmesi, kimliğinden soyunması, adli tutsaklar gibi yaşaması dayatılıyor. Dün olduğu gibi bugün de bu dayatmalara boyun eğmiyorlar, eğmeyecekler!..

Türkiye basın özgürlüğünde 157. sırada

Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütünün her yıl yayımlandığı Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’ne göre, Türkiye 2018’de bir önceki yıla göre iki basamak gerileyerek 180 ülke arasında 157’nci sırada yer aldı.

Raporda Türkiye “gazeteciler için dünyanın en büyük hapisanesi” olarak tanımlandı ve 2017 yılında Türkiye’de çok sayıda gazetecinin bir yılı aşkın süre hapis yattığı belirtildi.

Sınır Tanımayan Gazeteciler, tüm dünyada gazetecilere ve basına karşı düşmanlığın arttığını tespit etti.

Basın özgürlüğünün en yüksek olduğu ülke Norveç olarak belirlenirken, son sıralara Türkmenistan, Eritre ve Kuzey Kore yerleşti.

Türkiye’de hapishaneler, muhalif güçlerin seslerini boğmak için en önemli araç olarak kullanılıyor. AKP döneminde ise bu ayyuka çıktı. 240 bin civarında mahkum olduğu, bir ranzada iki, bazen üç kişinin yattığı söyleniyor. 70 bin üzerinde öğrenci, yüzlerce gazeteci halen tutsak.

Bir kez daha “Tutuklu Gazetecilere Özgürlük! Çağdaş Büyükbaş Serbest Bırakılsın” diyoruz.

Alinteri'nin "1 Mayıs böyle mi olmalıydı" yazısı üzerine...

2018 1 Mayıs, İstanbul'da kitlesel olarak Maltepe ve Saraçhane'de kutlandı. Ayrıca 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama iradesini sürdüren kurumlar, Taksim ve çevresinde eylemler yaptı. Her siyasi hareket, 1 Mayıs politikası doğrultusunda bunlardan birinin (ya da ikisinin) içinde yer aldı.

1 Mayıs sonrasında yapılan değerlendirmelerde, Maltepe ve Saraçhane'yi aynılaştırıp aralarında bir fark olmadığını söyleyenler oldu. Bunların arasında Saraçhane'ye katılan Alinteri'nin olması dikkat çekiciydi ve Maltepe'ye katılanlar için adeta bir "can simidi" işlevi gördü. Maltepe'ye gidişlerini aklamak için kendi sitelerinde yazıyı paylaşarak daha geniş kesimlere ulaşmasını sağladılar. (*)

"1 Mayıs böyle mi olmalıydı" başlıklı yazıda Alinteri, 1 Mayıs'ı Saraçhane'de kutlayanlarla Maltepe'de kutlayanlar arasında "özde bir fark olmadığını", Saraçhane'de bulunan sendika yöneticilerinin niyetleri ile açıklıyor: "1 Mayıs gibi tarihsel bir günü DİSK içindeki dalaverelere, koltuk savaşlarına ve hatta DİSK'i ele geçirme niyetlerine bağlamışlardır" diyor. Buradan hareketle kendileri dahil Saraçhane'ye giden devrimci kurumların "yanlış yaptığı"ni söylüyor.

1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamak isteyen kurumlar 1 Mayıs öncesi biraraya gelerek Saraçhane'yi değerlendirmiş, oraya katılma kararını birlikte almışlardı. (Mücadele Birliği, Proleter Devrimci Duruş, Partizan, Yeni Demokrasi, Devrimci Yolda Özgürlük, İnşaat İş, Alinteri) Dolayısıyla her aşamasında içinde olduğumuz bir durum söz konusudur ve bize (tabi ki diğer bileşenlere de) söz hakkı doğmuştur. Kaldı ki 1 Mayıs'a dair değerlendirmeler her siyasi hareketi ilgilendirir ve üzerinde durmayı hak eder.

1- 2018 1 Mayıs'ında DİSK'in çağrısıyla yapılan ilk toplantılarda hızlı biçimde Maltepe kararı çıkartıldı ve Taksim tartışmasının önü baştan kesildi. DİSK'e bağlı Birleşik Metal İş (BMİS) ise, henüz bu toplantılar başlamadan, bu yıl Taksim'de olacaklarını bildiren bir açıklama yapmıştı. Böylece hem DİSK'in önüne geçmiş, hem de "Taksim" diyerek DİSK'i zorlayan ve devrimci-demokrat kesimleri arkalayan bir hamle yapmıştı. **BMİS'in bu önden ve keskin çıkışının altında, DİSK içi hesaplaşmanın yattığını öngörebilmek ise zor değildi.** DİSK'i ve BMİS'i az-çok bilen herkesin rahatlıkla tahmin edeceği bir durum söz konusuydu.

1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama iradesini ortaya koyan devrimci kurumların -yukarıda isimlerini sıraladığımız- oluşturduğu toplantılarda da BMİS'in Taksim açıklamasına dair tüm kurumlar kaygılarını

ifade ettiler. "BMİS başkanının DİSK Genel Başkanlığı'na oynadığı", "önceki yıllarda olduğu gibi Gebze'ye gidebilecekleri", ya da "Taksim deyip Kadıköy'de toplanabilecekleri" şeklinde tahminler yapıldı. Yani hem "niyet" ve "hesapları", hem de **Taksim diyerek farklı bir yerde toplanacakları, daha baştan biliniyordu.**

Önceden bilmeyenler vardıysa en azından o zaman öğrenmiş oldular.

Nakliyat-İş'in açıklamasından sonra her iki sendikanın ortak hareket edeceği ve Saraçhane'de toplanacakları belli oldu. "**Saraçhane'de olacak mıyız, burası Saraçhane'ye kapalı mı?**" sorusuy-la, **Saraçhane'yi toplantının gündemine getiren de Alinteri temsilcisiydi.** Hemen tüm kurumlar "işçilerin olduğu yerde bulunmanın önemini" vurguladılar. Alinteri temsilcisi, "İnşaat-İş de Taksim açıklaması yapacak, onlar sendikalarla birlikte hareket etmek isterler. Biz de Saraçhane'de olmaktan yanayız" dedi. Partizan temsilcisi, "Belediye-İş'in 2 nolu şubesi büyük olasılıkla Taksim diyecek, onlar da Saraçhane'de toplanacaktır" deyince, Saraçhane'ye katılma fikri güçlendi. Bununla birlikte, kendisini Saraçhane ile sınırlamamak, Taksim'e en yakın noktada "ikinci buluşma yeri" belirlemek konusunda hemfikir olundu.

Böylece "Saraçhane nasıl geçerse geçsin, tüm kurumların saat 13'te Talimhane'de belirlenen noktaya gelmesi" kararlaştırıldı. **Sabah Saraçhane'de olunacak, oradan Taksim zorlanacak; bu başarılsa da başarılmasa da öğle saatinde Talimhane'de olunacaktı.**

Yani **başından itibaren bu sendikalara "güvensiz" ve "temkinli" yaklaşılmış; ayrı bir plan yapılmıştı.** PDD olarak "Saraçhane'de devrimci kurumların birarada toplanmasını, sendikacılar üzerinde basınç oluşturup yürümeyi zorlamasını" önerdik. Ancak her halükarda Taksim'de olunacağı, dolayısıyla "ikinci planın yeterli olduğu" söylenerek, kabul edilmedi.

Ayrıntılara girmemizin nedeni, Saraçhane'ye neden ve nasıl gidildiğinin bilinmesi içindir. Her olasılık düşünülmüş ve ona göre hareket edilmiştir. **Alinteri'nin iddia ettiği gibi devrimciler bu sendikalara "kanmadı"!** "Devrimci uyanıklık ve temkinlilik" elden bırakılmadı!

2- Sözkonusu sendikaların hesaplarını bilmek başka bir şeydir; onları, yaptıkları açıklamanın arkasında durmaya zorlamak, devrimci bir basınç oluşturmak başka şey. DİSK içinde bazı sendikaların -hangi niyet ve hesaplara olursa olsun- Taksim'i dillendirmesi, işçiler arasında bu tartışmanın yapılması, devrimcilerin değerlendirmeleri gereken bir ortam yaratmıştır. Oluşan bu çatlağı değerlendirebilmek, biraz da devrimcilerin çabasına, gücüne bağlıdır. Bir yandan bu sendikaların önceki 1 Mayıs tutumlarını ve genel çizgilerini hatırlatır ve uyarırız; bir yandan da alınan kararın olumlu olduğunu söyler, güçlendirmeye çalışırız.

Her kurumun-siyasal akımın farklı çıkarları vardır, politika ve taktiklerini de ona göre belirler. **Bazı kesitlerde taktiksel çakışmalar olabilir, çok farklı saiklerle aynı noktada buluşulabilir. Bu onların aynılaştığı ya da "kandırıldığı" anlamına gelmez.** Birbirlerinin "niyetlerini" "hesaplarını" bilerek adımlarını atar ve birlikte hareket edebilirler.

Bunlar siyasetin ABC'sidir ve bu arenada yeralan herkesin bildiği-yaptığı şeylerdir. Sözkonusu 1 Mayıs olunca, bu çok daha mümkündür. **Önceki yıllarda DİSK yönetimleri Taksim derken, devrimci niyet ve hesaplara mı hareket etti? Devrimciler DİSK'e güvenerek mi birlikte 1 Mayıs'ı kutladılar?** Aksine her dönem bürokrat sendikacılarla haklı bir güvensizlik ve temkinlilikle yaklaşıldı ve asıl olarak kendi gücüne, 1 Mayıs'ların dinamiğine güvenildi.

Bu yıl da öyle yapıldı. Buna karşın Alinteri diyor ki, "BMİS... kendileriyle görüşen devrimcilere, tabanın yaklaşık bir yıldır 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması konusunda basınç oluşturduğunu, diğer şeylerin yanı sıra bu basınçta etkisiyle bu yıl kesinlikle o alan için mücadele ettiklerini belirttiler. Biz dahil Taksim iradesinde ısrarlı diğer devrimciler, 'bu basınç belki bu kez sendika ağalarını da motive etmiş olabilir' düşüncesiyle Saraçhane'de toplanmaya karar verdik." Buradan hareketle "bu bürokratlarla yapılan görüşmelerde sergiledikleri ikiyüzlü tutuma sonuçta 'kanmış' olduk."

Yukarıda Saraçhane'ye katılma sürecini anlattık. BMİS'le görüşmeye gince; Taksim çağrısı yapan kurumlar adına bu görevi biz üstlenmiştik. Sendikanın genel sekreteri ile yaptığımız görüşmede, Taksim kararının "genel temsilciler toplantısında alındığını, sonra başkanlar toplantısında karara

(*) Bilindiği gibi DİSK, KESK, TTB, TMMOB'un başını çektiği geniş bir kesim CHP'ye yedeklenerek 1 Mayıs'ı Maltepe'de kutladı. "Kitlesellik" adına Maltepe'ye gidenler, durumlarını meşrulaştırmak için, Saraçhane'nin farkı olmadığını iddia edebilirlerdi ve bu kimseyi şaşırtmazdı. Fakat Saraçhane'ye katılanlar üzerinden bunu yapmak, daha inandırıcı ve sarsıcı olacağından bu yöntemi tercih ettiler.

bağlandığını” ifade ettiler. Kesinlikle Gebze’de miting yapmayacaklarını, Saraçhane’de olacaklarını belirttiler. Bunları toplantıda aynen aktardık. Alinteri kendi adına ayrı bir görüşme yaptı mı, farklı şeyler mi duydular bilmiyoruz, fakat bu doğrultuda toplantıda herhangi bir şey söylemediler.

Sonuçta Saraçhane’ye katılma kararı, bizim aktarımlarımız üzerinden alındı. **Onların Saraçhane’den Taksim’e yürüyecekleri, polis barikatlarını zorlayacakları gibi bir izlenim edinmediğimiz gibi, böyle bir umuda da kapılmadık, toplantıda kimse de bu yönde bir düşünce ifade etmedi. Asıl kitlendiğimiz yer “ikinci buluşma noktası” olduğu için de bu durumu çok sorun etmedik.**

Ayrıca Saraçhane, Maltepe değildi. **En başta, Maltepe-Yenikapı gibi, AKP’nin 1 Mayıs’ın Taksim’de kutlanmasını önlemek için oluşturulduğu bir alan değildi. İkincisi, kentin dışında denize dolgu bir yer değil, kentin merkezinde ve tarihsel anlamı olan bir bölgeydi.** 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlamanın önü de, yine bir Saraçhane eylemi ile açılmıştı. **Üçüncüsü, Saraçhane’de toplanan işçi ve devrimciler, Taksim hedefiyle oradaydılar.** Nitekim Saraçhane’de “Taksim 1 Mayıs alanıdır”, “Taksim işçilere kapatılmaz” sloganları atılırken, Maltepe’de seçime dönük sloganlar atılıyor, konuşmalar yapıyordu. **Dördüncüsü, Maltepe’deki miting, arama noktalarından biçimine kadar bir çok yönüyle devletin icazeti altındaydı;** makyaj malzemelerinden bazı döviz ve pankartlara, pek çok şeye el kondu. Saraçhane’de ise, fiili bir miting vardı; güvenliğini kortejler kendileri aldı; hiçbir pankart, döviz vb. engellenmedi; polis başından sonuna kadar kitlenin uzağında durdu.

3- Alinteri, tüm bu farklılıkları gözardı ederek Saraçhane ile Maltepe’yi aynılaştırmakla kalmıyor, “2018 1 Mayıs’ında doğru politikanın ne olduğu” sorusunu da ortada bırakıyor. Maltepe’de olmak, CHP’nin kuyruğuna takılıp seçimlere endekslenmek; Saraçhane’de olmak, bürokrat sendikacıların “koltuk savaşlarına” alet olmak ise, doğru olan neydi? 1 Mayıs’ın değerlendirildiği bir yazıda, bu canalcı nokta neden atlanmıştı?

Elbette doğru yanıt, 1 Mayıs’ta Taksim’de olmaktır. Saraçhane’ye giden devrimci kurumların da kararı budur. Dahası, biraraya gelmelerinin nedeni budur. Saraçhane nasıl geçerse geçsin, her halükarda Talimhane’de buluşulacak ve Taksim’e yürünecekti. Buluşma noktası polis ablukası altında ise ve gruplar birbirine ulaşamıyorsa; saat 13’ten itibaren her grup kendi eylemini koyabilecekti. **Alınan karar, bu kadar ayrıntılı ve netti. Üstelik tüm bileşenlerin oybirliği ile alınmıştı.** Hiçbir kurum itiraz etmemiş, çekince bile koymamıştı.

Buna karşın **Alinteri temsilcisi, Saraçhane’de iken MB temsilcisine “ikinci buluşma yeri”ne gelmeyeceklerini söylemiş, “burayı yeterli görüyoruz” demiştir.** Ve

söyledikleri gibi “buluşma yeri”ne gelmediler. PDD ve MB olarak saat 13 civarında birbirine yakın noktalarda Taksim’e doğru yürüyüşe geçtik. Polis barikatlarını aşamasa da Taksim’e en yakın noktada eylemimizi koymuş olduk. Eğer Alinteri dahil tüm bileşenler alınan karara uygun davransaydı, hiç şüphesiz çok daha etkili eylemler yapılabilir, Taksim daha güçlü bir şekilde zorlanabilirdi.

Saraçhane ile Maltepe’yi aynılaştıran, Saraçhane’ye giden devrimcileri, “bürokrat sendikacılara ‘kanmak’la”, “devrimci uyanıklık ve temkinlilik” göstermemekle itham eden **Alinteri, neden son anda Taksim’den vazgeçtiklerine dair tek bir söz söylemiyor?**

Bu durumda 1 Mayıs’ta Saraçhane ile yetinen Alinteri’dir, diğer devrimci kurumlar değil! Bunu da BMİS’in sözlerine “kanmak” ile açıklamak, akla ziyandır. Sendikalarla ve sınıfla biraz ilgili olan herkes, sarı-bürokrat sendikaların açıklamaları ile yaptıklarının birbirini tutmaya-çağını sadece teorik olarak değil, pratik olarak da bilir. Özelde 1 Mayıs’larda birçok hesabın devreye girdiği, devletle işbirliği yaptıkları defalarca kanıtlanmıştır. Bunlarda yeni ve anlaşılmaz bir durum yoktur. **Anlaşılmaz olan; devrimci kurumların bu verili koşullarda bağımsız tavır koyamaması, “kitlelerden kopmamak” adına eleştirdikleri sendikaların kuyruğuna takılmasıdır.**

* * *

2018 1 Mayıs’ı ne yazık ki iyi geçmedi. Reformist ve parlamentarist eğilimler güçlendikçe, 1 Mayıs’ların “bayram havası”nda, karnaval-şenlik kıvamında kutlanması kaçınılmaz. Başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal muhalefet düzen sınırlarını aşan bir mücadeleyi yükseltmediği, devrimci hareketlerin de kendilerini toparlamadığı koşullarda, bunu değiştirmek mümkün değildi.

Her şeye rağmen 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlama iradesini gösteren ve bu amaç doğrultusunda güçlerini birleştirenler, geleceğe umut taşındılar. Kendi adımıza 1 Mayıs politikamıza uygun davrandığımızı, sözümüzle eylemimizin bir olduğunu, altına imza attığımız kararlara riayet ettiğimizi rahatlıkla söyleyebilecek durumdayız. Bu kendimize olduğu kadar, birlikte hareket ettiğimiz kurumlara da saygının bir gereğidir.

1 Mayıs sonrası tüm bileşenler toplanıp ortak bir değerlendirme yapmalıydı. Bunu önceden belirlememek eksiklikti. Sonrasında MB ile görüşüp toplantı çağrısı yaptık. Fakat hiçbir kurum gelmedi. Devrimci kurumların kendi oluşturdukları “birlik”lere karşı sorumsuz yaklaşımları, genelde devrimci hareketlerin durumunu, özelde 1 Mayıs’ların neden böyle geçtiğini ele veren göstergelerdendir.

1 Mayıs bir turnusoldür. Sadece sendikaların değil, tüm kurumların rengini önüne koyar. Bu durum karşısında ahlayıp-vahlamak hiç bir sonuç vermez. Nedenlerini doğru çözümleyip, varolan durumu aşma doğrultusunda daha fazla çabalamak dışında başka bir seçenek yoktur.

Flormar işçisi direniyor

Sendikalaştıkları için işten atılan Flormar işçileri, 14 Mayıs’tan bugüne fabrika önünde direniyorlar.

Kocaeli-Gebze’de bulunan Flormar kozmetik fabrikası işçileri, 5 ay önce Petrol-iş Sendikası’nda örgütlenmeye başladılar. Talepleri son derece basit ve insani: 1800 TL olan ücretleri yerine insanca yaşanacak bir ücret istiyorlar. Çoğu kadın olan işçilerin ağır yük kaldırmasına karşı önlem alınmasını ve işçi sağlığı kurallarının uygulanmasını talep ediyorlar.

İşçilerin çalıştıkları ağır koşullar, hızla örgütlenmelerini getirdi. Petrol-iş’in yetki belgesini almasının ardından, Flormar patronu işçi kıyımına başladı ve 115 işçiyi işten çıkardı.

Patron, içeride çalışmaya devam eden işçilerin, dışarıdaki direnişten etkilenmemesi için insanlık dışı uygulamalar başlattı. Önce kapiya 3 metrelik branda çekti ve fabrika etrafındaki çitlerin üzerine jiletli tel döşedi. Yanısıra, polisle işbirliği halinde baskıyı artırdı. Polis, fabrika etrafında kamerayla çekim yapıyor, bu çekimlerde direnişteki işçilere selam verdiği tespit edilen fabrika işçileri, “ahlaksızlık” vb. suçlamalarla 25/2 maddeden işten atılıyor. Şu ana kadar 5 işçi bu şekilde işten atıldı.

Flormar’ın reklam sloganı: “Biz istersek yaparız!” Şimdi işçileri direniyor ve bu sloganı gerçeğe dönüştürüyorlar. “Biz istersek yaparız!” şiarıyla, direnişlerini sürdürüyorlar.

AİHM Roboski’yi yeniden gömdü

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Türk Silahlı Kuvvetleri’ne (TSK) ait savaş uçaklarının Roboski’de 34 sivil bombalayarak katletmesine ilişkin başvuruyu reddetti. Karara gerekçe olarak başvuru sonrası talep edilen bir belgenin avukatlar tarafından Anayasa Mahkemesi’ne (AYM) iki gün geç ulaştırılması gösterdi.

28 Aralık 2011’deki katliamın mağduru 281 kişi, yaşam hakkı ihlali başta olmak üzere hak ihlalleriyle ilgili 2016’da AİHM’e başvurmuştu. Davada 7 yıldır süren hukuksuzluk, 2 gün bahane edilerek pekiştirildi.

Katledilen 34 köylünün ailesi, adalet arayışlarının 333. haftasında yakınlarının mezarlarının başında biraraya geldi. Aileler karara tepki göstererek, yapılan katliamı da, medyanın görmezden gelmesini de, devletin örtbas etme çabasını da, AİHM’in buna ortak olmasını da unutmayacaklarını ve mücadeleye devam edeceklerini ifade ettiler.

Umut ve umutsuzluk üzerine

Daha önce birçok kavramın içi nasıl boşaltıldıysa, bugünlerde en çok umut ve umutsuzluk üzerinde oynanıyor. Seçimlerin gündeme gelmesiyle birlikte daha sık tekrarlanan ve farklı anlamlar yüklenen bir kavram oldu umut ve umutsuzluk...

Öyle ki, bu koşullar altında seçimlere katılmayı doğru bulmamak, bunun AKP'yi ve yaptıklarını meşrulaştıracağını söylemek, "umutsuzluk" addediliyor. "Umut" ise, her ne olursa olsun seçimlere katılmak, dahası seçim güvenliği için görev üstlenmek, "sandığa sahip çıkmak" olarak lanse ediliyor.

Kısacası **umut ve umutsuzluk, hem seçimler gibi dar bir çerçeveye hapsediliyor; hem de o çerçevede dahi çarpık bir şekilde ele alınıp sunuluyor...**

Umut gelecektir

Öncelikle belirtelim ki, umut (ve karşısı olan umutsuzluk) tek başına seçimlerle ele alınamayacak ve seçimler çerçevesine sıkıştırılamayacak kadar geniş ve kapsamlı bir kavramdır.

Umut, geçmişini değil, geleceği ifade eder. Kişisel olarak umutlu olmak, geleceğe dair planlar yapmak ve bunların gerçekleşebileceğine inanmaktır. Yani **bir amaca, bir hedefe sahip olmak, onlara ulaşabilmek için mücadele etmektir.**

Amaç yoksunluğu, hedefsizlik ise umutsuzluğun emareleridir. Bunun bir adım ilerisi; gelecekte bekletinin kalmaması, hiçbir şeyin değişmeyeceği, hatta bugünden daha kötü olacağı duygusudur. Umutsuzluk, geleceksizlik demektir. Geleceksizlik ise, yaşamla olan bağın zayıflaması, giderek kopmasıdır.

İşte bu noktada, kişisel bunalımlar, depresyonlar, çeşitli ruhsal hastalıklar, intiharlar başgösterir ve her çeşit suç patlaması ortaya çıkar. Bunların sürekli arttığı koşullarda, sorun artık kişisel olmaktan çıkmış toplumsal bir hale bürünmüş demektir.

Bir toplumun umutsuzluk girdabına sürüklenmesi, o toplumu çürütür. Değerler sistemi çöker, ahlak-sızlık her yere sirayet eder. **Kişisel umutsuzluk, o kişiye ve yakın çevresine zarar verirken; toplumsal umutsuzluk bir toplumun uçuruma sürüklenmesi, intihar etmesidir.** Koşullar değişmeden bu tablonun değişmesi de mümkün değildir.

Savaş ve kriz dönemleri, kişisel olduğu kadar toplumsal umutsuzluğu, gelecek güvensizliğini arttırır. Gerek dünyada gerekse ülkemizde son yıllarda umutsuzluğun bu denli baskın hale gelmesi, bununla bağlantılıdır. Bir de sosyalizmin dünya ölçeğinde güç ve prestij kaybetmiş olması, bu durumu depreştirmiştir.

Bu genel tabloya ek olarak; ülkemizde AKP hükümeti ile birlikte gerici-faşist uygulamaların sökün etmesi, buna karşın bırakalım devrimci bir alternatifi, düzen-içi muhalefetin bile yetersizliği,

umutsuzluğu toplumsal bir sorun haline getirmiştir.

Şimdi hükümeti-muhalefetiyle oluşturdukları bu tablodan yakın-maktalar. Bu durumun müsebbibi kendileri değilmiş gibi, halkı suçlamakta ve **yine tek çare olarak sandığı göstermekteler. Sanki bugüne dek sandık defalarca kurulmamış ve halk her defasında sandığa gitmemiş gibi...**

Oysa Türkiye, seçimlere katılım oranı en yüksek ülkelerden biridir.

ABD ve Avrupa'nın birçok ülkesinde seçimlere katılım yüzde 50-60 civarında iken, Türkiye'de en düşük yüzde 75'tir. Hal böyleyken sandıktan umut çıkmıyor; aksine her seçim sonrası umutsuzluk daha da artıyor.

Demek ki, "sandık-umut" denkleminin doğru olmadığı pratikte de görülmüş, somut bir gerçektir. Bir insanın kendi yaşamı bile bunu test etmeye yetecek bir deneyim sunmuştur. Değil ki, insanlık tarihi...

Devrimler umut üzerinden yükselir

Umut, ileriye doğru atılan her adımın "olmazsa olmazı"; insanlığın gelişiminin en önemli itilimidir.

Onun içindir ki, varolan duruma karşı çıkan, daha ileri bir düzen vaadeden her akım, kitlelere umut aşılamak zorundadır. Hatta her din, her ideoloji, insanlığa daha güzel bir dünya umudunu verebildiği ölçüde yayılır, başarılı olur.

Uzun yıllar aynı koşullar altında yaşayan insanlarda "böyle gelmiş böyle gider", "bu düzen değişmez" duygusu baskın hale gelir. Bu kabulleniş; bir alışkanlığa, hatta farklı bir yaşamı tahayyül edemeyecek duruma götürür. Büyük bir umutsuzluk-karamsarlık hali çöker kitlelerin üzerine. Bir de varolan duruma karşı çıkanlar çeşitli biçimlerde cezalandırıp ezilmişlerse, bu duygu daha derinlere nüfuz eder.

Egemenlerin amacı da budur. **Kimini korkutup sindirerek, kimini satın alarak veya bilinçlerini bulandırarak "gönüllü köleler" haline getirebildiği oranda iktidarlarını sürdürebilirler.** Ama hiç bir iktidar ilelebet bunu sağlayamaz. Eğer sağlayabilselerdi tarih donmuş olurdu. Ne kölelik sistemi biterdi, ne de o sistemin en güçlü devleti Roma İmparatorluğu yıkılırdı.

Her zirve, aşağı doğru inişin başlangıcıdır. Sadece doğada değil, toplumlarda da böyledir. **Karanlığın en koyu anında şafağın sökmesi gibi, sömürü ve zorbalığın en katmerlendiği anlarda, yeni bir sistem uç verir. Taçlar devrilir, imparatorluklar yıkılır...**

Bu, hiç bir iradenin önünde duramayacağı diyalektik bir süreçtir. Üretim ilişkilerinin nesnel olarak geldiği nokta, eski kalıplara sığmayınca "yeni"nin zemini de

oluşmaya başlar. Bu zemin insan bilincini doğrudan etkiler. **"Yeni"yi savunan sınıflar, buna uygun bir ideoloji ve akım yaratarak, eski sistemden rahatsızlık duyan kesimlere "umut" olurlar.** Onları ne kadar birleştirir ve seferber edebilirlerse, iktidarı alaşağı etme ve "yeni"yi kurmayı, o ölçüde çabuk başarırlar. Sistem değişiklikleri ve devrimler böyle ortaya çıkar.

Devrimler, umut üzerinden yükselir. Ve insanların en umutlu, en istekli olduğu dönemler, devrim dönemleridir. Lenin, *"halk kitleleri hiç bir zaman devrim sırasındaki kadar yeni toplum düzeninin etkin yaratıcıları olamazlar, bu devrelerde halk mu-cizeler yaratabilir"* demiştir.

Yani **UMUT ve DEVRİM birbirleriyle içiçedir ve çok sıkı bağları vardır. Egemenlerin ise en büyük düşmanıdır...** Egemenler bütün araç ve yöntemleriyle insanlığın savaşı-sömürsüz bir dünya umudunu boğmaya çalışır. Bunu sadece baskı ve zorbalıkla yapamaz. Onun için sahte umutlar ve boş beklentiler yayarak kitlelerin bilincini bulandırır. Kişisel kurtuluş reçeteleri satar. Düzen-içi çözümlerle düzeleceği yanılsamasını yaratır.

Kapitalizm umut taciridir

Sömürücü toplumlar içinde en ilerisi olan kapitalizm, insanlığın umudu ile en fazla oynayan sistemdir aynı zamanda. Egemenlerin binlerce yıllık yönetme tecrübesine sahip olan **burjuvazi, kitlelere ne kadar umut pompalarsa, o kadar kolay yönetebileceğini öğrenmiştir.**

Burjuvazi, işçi ve emekçilerin geniş kesimlerinin tümünden 'amaçsızlaşma'sını istemez. Çünkü amacını kaybeden, böylece yaşamla bağlarını da yitiren kitleler, burjuvazinin karını da düşürür. **Yaşama sevincinden yoksun, hayattan ve yaptıklarından zevk almayan, coşku ve heyecan duymayan kitleler, üretme gücünü yitirdiği gibi, tüketme isteğini de kaybeder.** Bu noktada burjuvazi, kitlelerin yaşamdan beklentilerini kendi çıkarları doğrultusunda belirlemeye çalışır. İnsana güç ve umut veren insanlık değerleri ve ideallerinin yerine, bireysel ve dönemsel beklentiler koymaya başlar. **Toplumsal bir varlık olan insanı, bireyselleştiren 'amaçlar' atar ortaya. Daha iyi bir ev, daha iyi bir araba, daha iyi bir okul vb...**

Özellikle seçim dönemlerinde umut tacirliğinde zirve yapar. Düzen partilerinin asıl görevi de budur. Kitleleri çeşitli vaatlerle bir süreliğine kandırmak! Hangisi bu vaatlere inandırabilir, yani sahte umutlar yayabilirse, o işbaşına gelir. Üç-beş yıl, bazen daha fazla, bu şekilde idare edilir. **Bu süre içinde vaatlerin hiçbirinin tutulmadığı, hatta eskisinden daha kötüye gidildiği görülüp hoşnutsuzluk artınca, yeniden seçime gidilir; yeni bir hükümet ile kan tazelenir ve düzenin çarkı bu şekilde dönmeye devam eder.**

Oysa daha önce de defalarca kez sandığa gidilmiş, ama temel hiç bir sorun çözülmemiştir. Fakat her defasında "bu kez değişecek" duygusu yaratılarak aynı oyunu oynarlar. Böylece "demokrasi"nin kurallarına uyulmuş ve belli aralıklarla sandık kurularak, halkın kendisini yönetecek olanları kendisi seçiyormuş yanılsaması yaratılmış olur.

Hükümet ve muhalefet partileriyle burjuvazi, her seçim dönemi bunu yapar. Onların bu demokrasi oyununu açığa çıkaranlara ise, büyük bir hışımla saldırıya geçer. Burjuva demokrasisi, gerçekte "azınlığın çoğunluk üzerindeki diktatörlüğü"dür. Bunu söyleyenleri

ve “çoğunluğun demokrasisi”ni, yani halk iktidarını savunanları “demokrasi düşmanı” ilan ederler. **Düzen partilerinin vaatlerini teşhir edip, halkı sahte umutlara karşı uyarınları, “ortalığa karamsarlık yayan umutsuzlar” olarak yaftalarlar.**

Burjuvazinin en iyi yaptığı şeylerden biri, kavramların içini boşaltmaktır. Savaş kıskırtıcılığı yaparken en çok “barış”tan, baskı ve şiddeti artırırken “insan hakları”ndan dem vurdukları gibi; diktatörlük rejiminde “demokrasi” havarisi, ortaçağ karanlığında “umut taciri” olurlar. Kendilerinde asla olmayan bu hasletleri sahipleniyor görünmekle kalmaz; sosyalizm ve sınıfsız toplum için mücadele eden, dolayısıyla **umudun ve geleceğin temsilcileri olan komünist ve devrimcileri, “umutsuz” olmakla, “demokrasi”ye inanmakla suçlarlar.**

Tüm düzen partilerinin ortak düşmanı komünist ve devrimcilerdir. Birbirleriyle “kayıkçı dövüşü” yaparken, gerçek kavgayı komünist ve devrimcilere karşı yürütürler. Onları yok etmek, etkisiz kılmak için ellerinden geleni yaparlar. Şimdi de yaptıkları budur.

Burjuvaziye “sol”dan destek

Reformizm, kitleleri devrim fikrinden uzak tutabilmek için, seçimler ve parlamento gibi düzen-içi çözümlere büyük önem atfeder. Bu konuda kraldan çok kralcı kesilir. Üstelik “devrimci” hatta “sosyalist” göründükleri için de burjuvaziye “sol”dan çok büyük destek sunmuş olur.

Parlamentarizm, reformizmin uç noktası ve en belirgin görüngüsüdür. Son yıllarda parlamentarizm salgın bir hastalık gibi yayıldı. Devrimci saflarda yeralanları bile etkisi altına aldı. Öyle ki, her seçime katılmak “devrimci politika”, seçimleri boykot etmek veya sandığa gitmemek “apolitiklik” sayıldı (!)

Oysa Türkiye’de seçimlere katılmayan en az yüzde 10’luk bir kesim bulunur. Elbette bunların bir kısmı, politikaya ilgisiz olanlardır. Ancak buradan hareketle sandığa gitmeyen herkesi “apolitik”likle suçlamak ne kadar doğrudur? Hele ki, **son yıllarda sandığa gitmemenin “suç” sayıldığı, hatta “vatan hainliği” ile damgalandığı bir ortamda oy kullanmamak giderek daha fazla bilinçli bir tutumu gerektirirken...**

Öte yandan AKP’nin “sadaka”larıyla yaşayabilen geniş bir kesim AKP’ye oy verirken ne kadar “politik”tir? Veya AKP’den çıkarları olan tarikat liderlerinin işaretleriyle, ya da babasının-kocasının sözüyle oy kullananlar, politikaya ne kadar ilgilidir? Sadece AKP değil, MHP, CHP gibi partilere “dededen kalma” bir alışkanlıkla oy verenlerin politikaya ilgileri ne olabilir?

Görüldüğü gibi **ne oy vermek politikaya ilginin bir göstergesidir; ne de oy vermemek apolitikliğin...** Konumuzu ilgilendiren yönüyle ise, ne sandığa gidenler “umutlu”dur, ne de sandığa gitmeyenler “umutsuz”... Bunun tersi de geçerlidir.

Örneğin son dönemde “*biz ne yapsak AKP ve Erdoğan gitmez*” diyerek, oy kullanmayacağını söyleyenler arttı. **Bunlar gerçekte her şeyin sandıkta çözüleceğini sanan, bu olmayınca gelecekte umudunu kesen, kitlelere güvenini yitiren, karamsarlaşan kesimlerdi. Ve bu duygu çoğunlukla küçük-burjuva, sanatçı-aydın kesimlerde görüldü.**

Şimdi bunlarla, OHAL altında seçimlere katılmanın yanlış olduğunu söyleyen ve çözümün sandıkta değil sokakta olacağını vurgulayan devrimcilerin

tutumu bir ve aynı görülebilir mi? Birbirine zıt saiklerle sandığa gitmeyen herkes aynı kaba konulabilir mi? Daha ötesi, sandığa gitmeyi “*Allah’a şirk koşmak*” addedip “*hakimiyet Allah’ındır*” diyen radikal dinci kesimlere ne demeli?

Sonuçta gece ile gündüz kadar birbirinden farklı olan bu tutumları, bir ve aynı görmek mümkün değildir. Biri umutsuzluğun, çaresizliğin, politikadan tümenden kopuşun bir tezahürü iken; diğeri, düzenin yalanlarına karşı gerçeğin, karamsarlığa karşı umudun, burjuva politikasına karşı devrimci politikanın ve kitlelere güvenin göstergesidir.

Asıl “apolitiklik”, bu farkları görmezden gelmektir. Nüansların bile önem kazandığı bu alanda, birbirine zıt dünya görüşlerini aynılaştırmaya kalkmak, siyasetten hiç bir şey anlamamak demektir.

Fakat reformistler, bunu bilinçli yapıyorlar. Hem yüzlerine taktıkları “devrimci” maske düşmesin ve parlamentarizm başta olmak üzere düzen-içi politikaları normalleşsin; hem de kitleler içinde devrimci bir başkaldırı mayalanmasın ve rahatları kaçmasın diye...

Umut kavgada!

Kişisel ya da toplumsal umutsuzluk, sandığa

Vuruşkan bir şahandır umut

*Tuzağa düşmüş bir ceylanın
bakışındaki hüznün değildir umut.
Kınalı keklik gibi ürkek
bir kuş da değildir
Ne yalvar yakar olmuştur
zulmün pençesinde,
ne de düşürmüştür
kırların ve türkülerin
onurunu yere...*

*Baharda bir tomurcuk gibi
patlayan öfkedir umut,
Barajını yıkan bir ırmaktır
açılır serpilir.
Ve büyür kıyısında sevdâ
emzirir aşkı.*

*Emzirir ve büyütür gül nakışlı
sabırlardan
Ferhat’ın direncini
Bin yılların sabır taşını çatlatıp
açar bin yılların kapısını...*

*Düşmana dönük
bir mavzer gibidir umut.
Yaratır tetik ve parmak
en gürbüz çocuğunu tarihin...*

Ahmet Telli

atılacak bir oya indirgenemeyecek kadar büyük ve çetrefilli bir sorundur. Bunu ne düzen partilerinin sahte umutları, ne de küçük-burjuvazinin umut-umutsuzluk sarkacında, bir o yana bir bu yana giden ruh hali çözebilir.

“*Umutsuzluk ve karamsarlık, yıkımın nedenlerini kavrayamayan, çıkış yolu göremeyen, mücadele yeteneğini kaybetmiş olanlara ait bir sorundur*” der Lenin.

Yukarıda belirttiğimiz gibi **umutsuzluk en fazla küçük-burjuva saflarda görülür.** Esasında umudu da umutsuzluğu da nesnellikten kopuk abartılı bir şekilde yaşarlar. Burjuvazi ve proletarya arasında “ara bir sınıf” oldukları için, rüzgar kimden yana eserse ona göre bükülür; güçlüden yana olurlar.

Örneğin Gezi Ayaklanması döneminde, direnişin eksikliklerini görmezden gelerek umut patlaması yaşarken, ayaklanma dalgası geri çekildiğinde en karamsar teorileri dillendirdiler. 7 Haziran seçim sonuçlarını “devrim” olarak nitelendirdiler; dört ay sonra gerçekleşen 10 Ekim Ankara Katliamı ile yıkıldılar; 1 Kasım seçimleri sonrasında ise yerle yeksan oldular. 2010 yılında 1 Mayıs’ta Taksim’e çıkıldığında zafer çiğlikleri atarken, Taksim yasaklandığında “yer fetişizmi” retoriklerini hatırladılar. CHP’nin “adalet” yürüyüşünde milyonlarca kişiyle miting yapılırca coşup kitlelere övgüler dizdiler, aydınlara ve gazetecilere üzerinde tutuklama terörü arttığında “bu halk adam olmaz” a yeniden döndüler.

Dikkat edilirse, ülkeden umudunu kesip, kapağı yurtdışına atanlar da, hep orta ve küçük-burjuva kesimlerdir. En azından çocuklarını yurtdışındaki okullara gönderip oralarda iş bulmasını sağlamaya çalışırlar. Yoksul insanın ne böyle bir olanağı vardır, ne de böyle bir düşüncesi... Yani umut ve umutsuzluğun böyle bir sınıfsal yanı bulunmaktadır.

Savaş dönemleri dahil, **en karanlık yıllarda ülkesini terketmeyenler, her zaman en yoksullardır. Onların gidecek başka bir yerleri yoktur. Orada yaşamak ve umudu yitirmemek zorundadır.** Kimileri bilinçli, kimileri ise önsüzleriyle umudu hep canlı tutmaya çalışır. Onlar, şairin dediği gibi “büyük insanlığın” temsilcileridir. “*Toprağında gölgesi / sokağında feneri / penceresinde camı*” olmayan, ama umudu olan “büyük insanlığın”...

Bu insanların öncülüğüne soyunmuş komünist ve devrimcilerin umutsuz olmaları düşünülemez. Onlar umudu, bilimsel haklı davalardan alırlar. 12 Eylül’ün en kasvetli günlerinde bile, “*umudu kesme yurdundan*” diyerek, geleceğe olan inançlarından hiç bir şey kaybetmeden içeride-dışarıda direnişin sembolü olmaları tesadüf olabilir mi? “**Yenilen ayağa kalk” diyerek kitlelere çağrı yapanlar, moral ve coşku aşılayanlar, umutsuzluğa izin verir mi?**

Devrimci demek, umut demektir. Gittiği her yere de umudu taşır. Çünkü her şeyi sınıf mücadelesinin, “büyük insanlığın” belirlediğini bilir. Onları mücadeleden içine çeker. Kendi gücünü görmesini ve güvenmesini sağlar. Umudun anahtarı da buradadır.

Umut, mücadele içindeki insandır. Umut kavgadadır!

Burjuvazinin ve reformistlerin sahte umutları onların olsun! Bizler gerçeklerin sözcüsü olmaya devam edeceğiz. Çünkü gerçekler devrimcidir.

Umutsuzluğa yer yoktur bizim türkülerimizde. Çünkü biz geleceğin temsilcileriyiz. Gelecek ise umuttur, devrimdir, sosyalizmdir!

PDD 20 YAŞINDA

Dergi bürosu basıldı, bilgisayarları alındı, maddi zarara uğratıldı...

Kısacası gerici-faşist yönetimler altında devrimci bir yayının başına gelebilecek her şey geldi. Ama her defasında bir çözüm üreterek yayın hayatını sürdürmeyi başardı. Düşmanlarının heveslerini kursaklarında bıraktı, dostlarının ise beklentilerini boşa çıkarmadı, onları hiçbir zaman hayal kınklığına uğratmadı...

Şimdi bunun haklı gururunu yaşıyor.

* * *

20 yıl, bir yayın organı için az bir süre değildir. Ve bu 20 yılı onca badireyi atlatarak sürdürülebilmek hiç kolay değildir.

Ama o, nice zorlukları aşarak doğdu.

En karanlık günlerde ayakta kalabilen, zorlukları altedebilen bir geleneğin takipçisiydi. Yani zorlukları aşmak genlerinde vardı...

Onun adı boş yere “Proleter DEVRİMCİ DURUŞ” olmadı. Her koşul altında dik duranların, eğilmeden-bükülmeden görüşlerini savunanların yayın organı olacaktı. Düşmanın ininde, işkencede-zindanda-mahkemede haykırmışlardı düşünce-lerini... Her tür karşı-devrimci akımla dişe-diş mücadele vermişlerdi yıllar yılı... Ve nihayetinde içlerinde yaşayan tasfiyeciliğe karşı da “devrimci duruş”u göstermiş, mücadelenin en zor olanını “iç mücadele”yi de devrimci bir tarzda yürütmüşlerdi.

PDD, emperyalizme-faşizme karşı olduğu kadar, tasfiyeciliğe-reformizme karşı da devrimin sesi olmak için çıktı. “Çıkarken” başlıklı yazıda şöyle deniyor:

“Kapitalizmin her alanda yarattığı manevi yıkıma karşı proletarya kültürünü yükseltmek ve burjuva ideolojisinin tahripkar sonuçlarıyla savaşmak üzere çıkıyoruz... Emperyalist kapitalizm, faşizm ve her tür anti-ML akımla ideolojik mücadele, dergimizin ana eksenini oluşturacak... Sınıf ve

Her koşul altında DEVRİMCİ DURUŞ

emekçilerin gündemi, bizim gündemimiz olacak, onun örgüt ve mücadele biçimlerine kilitleneceğiz... Sadece fikirlerle değil, pratikte alanlarda da mücadele edeceğiz...”

20 yılın ardından, ilk gün verdiğimiz söz-lere sadık kaldığımızı, onun hakkını veren bir yayın çizgisi ve pratik ortaya koyduğumuzu söyleyebiliriz. 20 yıl, bu sözlerin test edilmesi bakımından fazlasıyla yeterli bir süredir. Üstelik bu yıllar, hem faşizmin ve gericiğin en koyusunu, hem de tasfiyeciliğin-reformizmin en berbat halini yaşadığımız yıllar oldu...

* * *

OHAL döneminde sadece dergiyi çıkarmak değil, okurlara ulaştırabilmek de birçok zorluğu göze almayı gerektiriyor.

OHAL sonrası oluşan baskı ve şiddet ortamında, devrimci yayınlar çıkmakta zorlanmaya başladı. Açılan davalar, baskınlar, gözaltı ve tutuklamalar, artan maddi sorunlar vb. yayın çıkarmayı daha fazla zorlaştırdı. Yayın periyodunu açmak, tirajı azaltmak ya da internet sitesiyle yetinmek gibi yöntemlere başvuranlar oldu.

Daha önemlisi, okurlara ulaşmak başlıbaşına bir sorundu. Zaten dağıtım şirketleri uzunca bir dönemdir devrimci yayınları almıyordu, az sayıdaki kitapçı ve gazete bayisine, asıl olarak da elden dağıtıma kalınmıştı. OHAL’le birlikte özellikle emekçi semtlerde artan polis ablukası ve ihbarcılık ağı ile semt dağıtımları da zorlaştı. Yasal bir yayın değil de illegal bir dergi dağıtıyormuş gibi yöntemler geliştirmek, dikkatli ve militan kadrolarla bu işi kotarmak gerekiyordu. Dergi dağıtmak, gözaltı ve işkencenin, bazen tutuklanmanın nedeni oluyordu çünkü.

PDD, son iki yıldır, yani OHAL’den bu yana bu koşullarda çıkıyor ve kitlelere ulaşıyor. Çünkü o, 12 Eylül’ün en karanlık günlerinde bile yayın çıkartan, işçi ve emekçilere ulaştıran bir geleneğe sahip. Her koşulda devrimin sesi olmuş, onun sorumluluğunu ve onurunu taşımış bir çizginin devamcısı...

Bugün emekçi semtlerde esnaf dağıtımı yapan, evlerin kapısını çalan, her ay okurlarına mutlaka ulaşan devrimci yayın yok

denecek kadar azken, PDD düzenli olarak dağıtım yapmayı sürdürüyor. Bu tutumunu tarihsel köklerine borçlu. Zor koşullarda bu görevi yerine getiren yoldaşlar, aynı zamanda onurunu da taşıyorlar.

Örneğin dağıtım sırasında kaba, dayatmacı, üstenci tavırlar kullanmadığımıza tanık olan bir market müşterisi, “bu saygılı tutumunuz nedeniyle derginizi alıyorum, bundan sonra ben bu derginin okuruyum” diyebiliyor. Bir başka sefer, dağıtımçı yoldaşın dergi uzattığı bir kişi, “derginin adı gibi, senin duruşun da “devrimci duruş” onun için alıyorum” diyor.

“Bu zor koşullarda da-ğıtıyorsunuz, almamak olmaz” diyerek, verilen emeğe saygı

gösterip alanlar oluyor. “Önceden dağıtan çoktu, şimdi kimse kalmadı, sizi taktir ediyoruz” diyenler artıyor. “Ben başka derginin okuruyum ama, artık sizinkini de okuyacağım” sözlerini daha fazla duyuyoruz.

12 Eylül yıllarında olduğu gibi OHAL döneminde de işçi ve emekçiler, kendilerine ulaşanları geri çevirmiyor ve unutmu-yor...

* * *

PDD, sadece bir dergi değildir! O, ihtilalci komünist geleneğin, proleter devrimci de-ğerlerin ve onu günümüze taşıyan kolektifin bir parçasıdır. Sadece

Marksist-Leninist propaganda ve ajitasyonla sınırlı olmayan bir misyona sahiptir. ML bir örgütlülüğün ve pratiğin örülmesinde önem-li bir yeri vardır. Onun içindir ki, her koşul altında “DEVRİMCİ DURUŞ”u temsil etmeli ve kitlelere ulaşmalıdır.

PDD’nin ilk sayısının manşeti; “Kökleri-miz toprakta / Tarihten geliyoruz!” idi. Arka kapağında ise “Kutup Yıldızı”mız M. Fatih Öktülmüş’ün fotoğrafı ve “son sözleri” vardı. Onun gülümseyen yüzü ve denetleyen gözleri hep üzerimizde oldu.

Ona ve tüm şehitlerimize layık olmaya çalıştık. Adlarını ve davalarını dergi sayfala-rından sokaklara, alanlara taşıdık. Grevlerden 1 Mayıs’a, Tekel direnişinden Haziran Ayaklanması’na bayrak oldular önümüz-de... Bir kalenin burcu gibi alanların en yüksek yerine dikildiler ve oradan gözledi-ler tüm kitleyi... Varlıklarıyla aynı bir güven, coşku ve moral verdiler...

Haziran, PDD’nin de doğum ayı... O, birçok direnişi içinde barındıran Haziran’a bir yenisini ekledi. Çıkışı nasıl bir direniş ta-rihinin ürünü idiyse, bugünlere gelişi de her aşamada direnişle gerçekleşti.

Ne faşizmin zorbalığına boyuneğdi; ne de baskın hale gelen reformizmin ve onun son hali parlamentarizmin, düzen-içi solculuğun bir parçası oldu. Her daim devrimin onurlu sesini yükseltti; sosyalizmin bir “ütopya” değil, bilimsel bir gerçek ve somut bir gelecek olduğunu ortaya koydu; ML’nin çarpıtılmasına, sulandırılmasına izin ver-medii, her gelişmeyi onun ışığıyla yorumla-dı, öngörülerde bulundu. Ve bunlar yaşam tarafından doğrulandı.

* * *

Dün olduğu gibi bugün de çizgimizden sapmadan, rotamızdan şaşmadan yolumuza devam ediyoruz. Ne cunta, ne OHAL, sizlere ulaşmamızı engelleyebildi, engelleyebilir...

Bundan sonra da dik duruşu ve “prole-ter devrimci” yapısıyla varlığını sürdürecekt! “Yediveren” bir üretkenlikle çalışıp, yolumuzu aydınlatmaya devam edecek...

Yıldönümün kutlu olsun PDD! Daha nice direniş ve zafer dolu yıllara...

Bu türkü diyor ki,

“Korkumuz yok!

İnmedi bir gün bile gözlerimize
bir kış akşamı gibi karanlığı korkunun...”

Bu türkü diyor ki,

“Bir gülüşün ateşiyle yakmasını biliriz
ölümün önünde cigaramızı...”

Bu türkü diyor ki,

“Çizmişiz rotamızı, dostların alkışlarıyla değil
gıcirtısıyla düşmanın dişlerinin...”

Bu türkü diyor ki,

“Dövüşmek...”

“Işıklı büyük, ışıklı geniş ve sınırsız bir limana
dümen suyumuzda sürüklemek denizi...”

Bu türkü diyor ki,

“Yıldızlar, rüzgar ve su...”

Başüstünde bir gemici korusu

Bir türkü söylüyor;

Yıldızlar gibi, rüzgar gibi, su gibi bir türkü..

Nazım Hikmet

TTE saldırısını da püskürten bir dönüm noktası: '84 ÖLÜM ORUCU

Haziran ayı direniş ayıdır ve pek çok direniş tanıklık etmiştir. İçlerinde '84 ÖO eylemi, devrimci tutsakların 12 Eylül faşizmine karşı yürüttüğü direnişin en önemli dönemeçlerinden biridir. Başta Tek Tip Elbise (TTE) olmak üzere faşist yaptırımları durdurması bakımından olduğu kadar, dışarıdaki mücadeleyi ivmelen-dirmesi yönüyle de bir "dönüm noktası"dır.

O günlere bugünün ışığı ile bakmaya ve doğru sonuçlar çıkarmaya her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Çünkü hapishaneler 12 Eylül dönemine benzer bir saldırı sağanağı altında. Ülke yarı-açık hapishaneye dönmüş-ken, içeride zindan içinde zindan yaşıyor. OHAL ile birlikte mahkum sayısı ikiye katlandı, hapishanelere sığmaz oldu. Bir ranzada iki, bazen üç kişinin yattığı, yeterli beslenmenin sağlanmadığı, hasta tutsakların ölüme terk edildiği, hapishaneden cenazelerin çıktığı bir dönemdeyiz yine...

Devrimci tutsaklar ise tecrit, hak gaspları, yaptırımlar, ağır cezalar ile kuşatma altında. Buna son olarak TTE saldırısı eklendi. Ancak bu saldırılara karşı tutsakların direnişi sürüyor. Kanla yazılan bir tarihe, ölümüne bir direniş geleneğine sahip olmanın onurunu, bir o kadar da sorumluluğunu taşıyorlar. TTE'yi "kefen" addedip "giymeyeceğiz" demeleri ve bu uğurda verilen şehitleri hatırlatmaları, AKP hükümetini korkuttu ve TTE'yi askıya almak zorunda kaldılar.

Elbette başta TTE olmak üzere tutsaklara dönük saldırılardan vazgeçmiş değiller. Bunlar hükümetler ötesinde devlet politikasıdır. Bunu durduracak tek güç de, içeride-dışarıda yükselcek mücadeledir. Hükümet veya rejim değişikliği değil!

Karanlığın en koyusunda, 12 Eylül yıllarında bunu başaranlar, günümüze ışık tutuyor, moral ve güç veriyor. '84 ÖO direnişinde şehit düşenleri andığımız bugünlerde, genel olarak 12 Eylül'den bu yana hapishaneleri ve tutsakların direnişini, özelde ise '84 ÖO'yu ve TTE'ye karşı verilen mücadeleyi, o dönemi yaşamış ve bu eylemlerin içinde yer almış Nevin Berktaş ile konuştuk. Günümüzde yaşananları daha iyi anlamak ve bunlara yanıt verebilmek bakımından bu röportajın yararlı olacağı inancındayız.

Başta M. Fatih Öktülmüş olmak üzere bu mücadele içinde can veren tüm şehitleri saygıyla anıyor, bu direniş geleneğini sürdüren devrimci tutsakları selamlıyoruz. Ve '84 ÖO'dan bugünlere sloganlaşarak gelen Fatih'in son sözleriyle diyoruz ki;

"BİZ KAZANACAĞIZ!"

PDD: Öncelikle 12 Eylül hapishaneleri hakkında kısa bir bilgi verebilir misiniz? O dönemle bu dönemi hapishaneler yönüyle de karşılaştırmak gerekirse neler söylenebilir? 12 Eylül'den bu yana hapishaneler tarihi nasıl gelişti?

Nevin Bertaş: Sorun çok kapsamlı. Öyle olunca sorular da çok kapsamlı geliyor doğal olarak. O günün hapishanelerini anlamak için 12 Eylül rejiminin genel olarak neyi amaçladığına da bakmak gerekiyor.

12 Eylül, sınıf çelişkilerini keskinleştirmiş, zengin daha zengin yoksul daha yoksul olmuştu. Bugün yoksul ve zengin arasındaki uçurumun alabildiğine büyümesi de 12 Eylül rejimi ile açılan yol sayesinde gerçekleşmiştir. Servetini büyüten az sayıda sömürücü, işçi ve emekçilerin kemiklerini kemire kemire zenginleştiler. Bu gerçek de kanıtıyor ki, **12 Eylül, '70'li yılların yükselen halk hareketini bastırıp, sistemin tıkanan damarlarını açarak sömürücülerin yüzünü güldürmek için tezgahlandı.**

Bunun için vergi yasaları çıktı, zam üstüne zam bindirdiler. Çalışma saatlerini yükseltip, ücretleri düşürdüler ve her tür örgütlenme ve sosyal hakları gasp ettiler. Demokratik hak ve özgürlükler, burjuvazinin siyasi ve ekonomik programlarını uygulaması için zor kullanarak yok edildi. Yani biz kaç 24 Ocak, kaç 5 Nisan saldırısı gördük, neredeyse sayısını unuttuk! Bunun için '82 Anayasası'nı, Terörle Mücadele Yasaları ve de bol bol torba yasalarıyla sağlamlaştırdılar. '80 ve '90'larda darağaçları, bin bir çeşit işkence yöntemleri, yargısız infazları, gözaltında kaybetmeleri, sokak ortasında kurşunlamaları, toplu katliamları ile ülkeyi boydan boya hapishaneye çevirdiler. 2000'lerden sonra da bu yöntemler çeşitlendi ve savaş koşullarının yarattığı yoksulluk, işsizlik, açlık, hastalık, dolandırıcılık, rüşvetçilik, bireycilik, çürümüşlük ve toplumsal bunalım alabildiğine büyüdü...

Öte yandan, sadece TSK değil illegal silahlı kuvvetlerini de donattıkça donattılar. 12 Eylül ürünü Susurluk çeteleri dizayn edilerek yeni çeteler yaratılmadı mı?! Bugün mafya babaları içeriden-dışarıdan sadece tehditler savurmaya cesaret etmekle kalmıyor; katliamlarda rol oynuyor, savaş ordularında, kontrgerilla örgütlenmelerinde, hatta parlamentoda görev alıyorlar. Devlet tüm kurumlarıyla savaş koşullarına göre sağlamlaştırılıyor.

Bilinen bu gerçekleri şunun için anlatıyorum: Bu düzenin yasaları, OHAL'leri, 12 Eylül tarafından korunmaya alınmış yasalardır ve bugüne öre öre gelmişlerdir. 12 Eylül rejimi, işçi ve emekçilerin kendi öz partisi ve sendikaları da dahil bütün örgütlenme ve hak arama araçlarını zor kullanarak ve öncülerini çeşitli şekillerde yok ederek ellerinden almasaydı, işçi ve emekçilere ve onların en ileri unsurlarına saldırırken bu kadar pervasızlaşmaları mümkün olmazdı.

Her ne kadar yenilgide ağır payları olsalar da devrimciler ve gidişata engel olmak isteyen ama buna güçleri yetmeyen komünistler, işçi sınıfı ve emekçiler, her defasında başını doğrultmaya ve yeniden yeniden ayağa kalkmaya da çalıştı elbette. 12 Eylül yasalarını fiiliyatta uygulanamaz hale getiren '89 bahar eylemleri gibi... '90'lı yıllarda örgütlenme ve soluklanma

kanalları yarattıkları gibi... 2013'de "bu daha başlangıç mücadeleye devam" diyen "Haziran Direnişi"nde olduğu gibi...

Fakat bunlar yeterli olamadı, olamaz da. Faşizmin nihai yıkılışı bir devrim sorunudur kuşkusuz, ancak onun geriletilmesi bile şiddetli ve köklü bir mücadeleyi gerektirmektedir. Dönemsel geri adımlar olsa da, faşizmi geriletmeyi tam olarak başaramadık.

Egemen sınıf ve ona karşı yürütülen mücadeleler tarihinin de gösterdiği gibi, **hapishaneler, egemenlerin saraylarını ve saltanatlarını sürdürmeleri için uyguladıkları baskı araçlarından sadece biri.** Sömürücüler, sistemlerini baskı araçlarını kullanarak ayakta tutabiliyorlar. 12 Eylül hapishaneleri de vahşi 12 Eylül rejiminin ürünüydü ve en az onun kadar vahşi bir saldırı ile karşı karşıya bıraktı bizi. Burjuvazi, hapishanelerde kitleler halinde tutuklamalar yapmak, binlerce genç beyni ve bedeni çürütmek için hem Kürt hem de Türk illerinde en fazla parayı hapishanelere yatırmıştı.

12 Eylül hapishaneleri, her şeyden önce devrimci kişiliği ezerek yok etme üzerine kuruldu ve öncelikle düşüncelerimizden soyundurmak için onurumuza yöneldiler. Bu nedenle önce aramızdaki dayanışmayı ve sosyalist insan tipini güçlendiren komünlerimize ve örgütlenmelerimize saldırdılar. Direnme gücümüzü kırmak için liderlerimizden koparıp onları yok etmeye yöneldiler. Kitaplarımız da dahil her tür yayın yasağı başta geliyordu. Ardından aile ve yakınlarımızla bağımızı koparan görüş ve mektup kısıtlamaları ve peşinden de yasaklamaları gecikmedi.

Yalnızlaştırarak birey haline getirme amaçlı bu saldırıları askeri yaptırımlar izledi. Er politikası dediğimiz aslında "askerin de altında bir statü" belirlendiler bizim için. Ayakta sayım alma, tıpkı askerler gibi 'hazır ol'da durarak kaçınıcı kişi olduğunu bağırarak söyletme, askerlere 'komutanım' dedirtme, ön ilikletme, erkeklerin bıyık, sakal ve saçlarını kökten kazıma, yemek duası yaptırma, her tür devrimci marş ve halk türkülerini yasaklayarak istiklal marşını söyletme, Atatürkçülük dersleri verme, koğuştan her çıkışta tek sıraya dizme ve askeri nizamda yürütme, koğuşlarda yatıp-kalkma saatini belirleme, çıplak arama, talan aramaları, 'karış-tır-barıştır' dedikleri faşistlerle devrimcilerin aynı koğuşa konulması, tek tip elbise giydirme ve tabi idamlar da dahil her türden işkence ve şiddete sessiz kalınmasını isteme vs. vs. ... Kısacası, tıpkı dışarıdaki gibi yaprağı dahi kımıldamaz hale getirme politikasıydı uygulanan...

O günden bugüne kuşkusuz çok şey değişti. **Hapishanelerin yaklaşık 40 yıllık tarihi, hiçbir şekilde durağan geçmedi. Aksine saldırılar ve direnişler tarihidir bu tarih.** Tam da bu nedenle çok ağır bedeller ödenmiştir. Çok büyük kazanımlar elde edilmiştir.

'80'lerin sonunda 1 Ağustos genelgesi, '90'ların ortasında hücre tipi hapishanelerin açılmak istenmesi ve tıpkı ABD ve Batı hapishanelerinde olduğu gibi bu

alandan da özelleştirmelerin başladığı '90'ların sonu ve bunun ardından gelen Ankara Ulucanlar katliamı, 2000'lerde ise "üçlü protokol" ve hücre tipi hapishanelere geçiş politikası ve ardından 19 Aralık 2000 katliamı... Toplumsal bir dehşet ortamı yaratmak için gerçekleştirdikleri Ankara Ulucanlar katliamı 19 Aralık katliamıyla üst boyuta sıçradı ve bu dışarıdaki toplu katliamlarla devam etti.

19 Aralık stratejik bir saldırıydı. Nasıl ki 12 Eylül'de, ABD emperyalizmi ve onun işbirlikçisi tekeli burjuvazinin temsilcisi olarak "devlet partisi" rolünü TSK üstlendi ve engel olmak isteyen bütün kesimleri silip süpürmek için atağa geçip azgın bir saldırı başlattıysa, 2000'lerde de uluslararası ve yerli tekeli burjuvazi ekonomik ve siyasi programlarını uygulayabilmek ve toplumsal bir boyun eğiş sağlayabilmek için şiddetli ve kapsamlı bir geçiş yapmak istiyordu. Dolayısıyla AKP bu ortamın üzerine kuruldu ve bir savaş hükümeti olarak bugünleri ördü...

Bugün de TTE saldırısıyla hazırlık içindeler. Durum bu kadar ciddi yani...

Ama planlar plandır sonuçta. Hayat bulması mücadelenin düzeyine bağlıdır. Onların planlarını direnişler ve başkaldırıları bozar. Mücadele tarihimiz de bunu göstermiştir.

Tek Tip Elbise (TTE) saldırısı hangi aşamada geldi? Cunta şeflerinin bu saldırıdaki amaçları neydi? TTE'nin anlamı nedir?

Tek Tip Elbise(TTE) saldırısı, askeri faşist cuntanın devrimci tutsakları teslim almak için uyguladığı yaptırımların önemli bir ayağı idi. Amacı devrimci kişiliği yok edip, devrimcileri posası çıkmış insanlar haline getirme ve onursuz bir yaşama sürüklemek... Böylece gelecek nesilleri, teslimiyet çukuruna batmış bir köksüzlüğe itip, kendi sömürü sistemine zarar verecek öncü kesimlerin çıkmasını önleyerek, sessiz köleler haline getirmeyi hesaplıyorlardı. Fakat bir avuç komünist ve devrimci onların bu planına cepheden tavır alarak TTE'yi tarihe gömdü. Eğer bugün daha adı duyulur duyulmaz devrimci tutsaklardan "giymeyeceğiz" yanıtı geliyorsa, bu o gün TTE'yi yırtıp atanların sayesinde. Direniş, sadece o günü kazandırmaz, gelecek için de böyle refleksler yaratır işte...

Çünkü aslında TTE saldırısı - İstanbul hariç - tüm hapishanelerde diğer genel saldırıların içindeydi. Yukarıda saydığım diğer askeri yaptırımlarla birlikte uygulanıyordu. Komünist ve devrimci tutsaklar, fiili direnişlerle, süresiz açlık grevleri ile bu yaptırımlara karşı direnişe geçtiler. Ancak bu direnişler birçok yerde kırıldı ve giderek direniş biçimleri de yetersiz kaldı. Yani büyük oranda direnişsiz kabul görmüş ama direniş olan yerlerde de diğer yaptırımlarla birlikte zorla kabul ettirilmiştir.

TTE saldırısını daha özel kılan İstanbul hapishaneleri oldu. Biz bu nedenle, bu saldırının İstanbul hapishaneleri için bir dönüm noktası olacağını ve ona karşı mücadeleyi ilkesel bir sorun gibi ele alıp ona göre örmek gerektiğini düşündük. Çünkü eğer TTE giyilirse o moral bozukluğu ile o güne dek uygulanamayan diğer saldırılar karşısında yenik düşülmesi kaçınılmaz olacaktı. Hesaplanan buydu.

Dolayısıyla bazen son kalelerin savunulması mücadelenin bütününü belirleyecek kadar önemli olur. İkinci Dünya Savaşı'ndaki Moskova'nın rolü gibi...

TTE saldırısına karşı birçok hapishanede direnişlerin yaşandığını söylediniz. Buna rağmen nasıl uygulamaya geçilebildi? Buradaki hata ve eksiklikler nelerdi?

Elbette diğer yaptırımlardaki gibi TTE de hemen kabul görmedi. Fakat yaratılan faşist terör ortamı, örgütsüzlük ve dağınıklık, devrimci tutsakları zayıf düşürdü. Esasında askeri faşist cuntaya karşı tavır konusunda örgütlerin siyasi, ideolojik ve örgütsel olarak gösterdikleri zafiyetin direkt olarak hapishanelere yansımasydı.

Çünkü hapishanelerde yürütülen mücadele biçim ve taktikleri, hiç bir zaman siyasi-ideolojik ve örgütsel sorunlardan bağımsız olarak belirlenmez. İçerideki teslimiyet, 12 Eylül tasfiyeciliğinden bağımsız gelişmedi. Panik halinde kaçış, dağınıklık, yaygın çözümler; güvensizlik ve yalnızlık hissine yol açtı.

Hapishanelerde dışarıda yoldaşlarının mücadeleyi sırtladığını bilmek önem kazanır. Gelen bir selamın bile yeri doldurulamaz moral etkisi vardır. **Hapishanede direnmek ideolojik olarak da sağlam durmaya göre şekillenir. Polis Şubeleri'ndeki gibi işkence sayılı günlerle sürmez, çoğu kez yıllarını alır.** Bizim ülkemizde olduğu gibi bazen ömrünü de alabilir.

Tasfiyeci ve düzen içi eğilimlerin gelişmesi, idealerinden vazgeçirilmesi için tüm koşullar hazırlandığı için hapishanelerde sağlam bir bilinç ve yürekli bir duruş gerekir. Bunlardaki zayıflık bocalatır insanı.

TTE, İstanbul Hapishaneleri'ne sonradan geliyor? Bu gecikmenin nedeni nedir? İstanbul'da komünist ve devrimci tutsakların TTE öncesi hazırlıkları ne oldu? Sonrasında topyekun bir direniş neden gerçekleşemedi?

Askeri yaptırımların hiçbiri İstanbul'da uygulanmadı. Komünist ve devrimciler tarafından (zaman zaman çeşitli düzeylerde zayıflıklar gösterilmiş olsa da) cepheden ve toplu bir karşı koyuş örgütlendiği için, bu faşist askeri yaptırımların tamamı geri püskürtüldü. TTE saldırısı İstanbul'a bu nedenle geç geldi. Devlet yorgunluk belirtilerinin baş gösterdiği en zayıf anında saldırıyı düşündü. Ve oldukça düşünmüş, adım adım taktikler belirleyerek savaşıyordu bizimle. Örneğin tüm İstanbul hapishanelerindeki seçilmiş lider kadroyu özel tip bir hapishaneye taşıyarak ilk onlara giydirmeyi ve ilk onları teslim almayı planladıkları gibi.

1983'ün Eylül ayı başlarında TTE'ye karşı tavrın ne olacağı konusunda siyasi hareketler arasında görüşmeler, yazışmalar başladı. Devrimci örgütlerin hepsi giymemekte hemfikir idiler. Ancak taktik biçimlerle anlaşamıyorlardı. Genel bir direniş havası olduğu için, genele uyan ama aslında dökülmeye en yatkın bazı hareketler tartışmalara katılmıyorlar,

fakat giyeceklerini söylemeye cesaret de edemiyorlardı. Bunlar beklemeydiler...

Sağmalcılar Özel Tip hapishanesi böyle bir dönemde açıldı. İçlerinde Mehmet Fatih Öktül-müş yoldaş gibi direniş virtüözünün bulunduğu bir grup lider kadro buraya sürgün edildiler.

Fatih'in bulunduğu hapishanede koşuşlardan direnerek çıkma önerisi diğer siyasetler tarafından kabul görmedi.

Aynı gün Metris, Alemdar, Kabakoz gibi askeri hapishanelerden de belli kişileri, Sağmalcılar Özel Tip'e sevk ettiler. Böylece az sayıda önder kesimlere giydirilirse, geride kalan devrimci kitleye de rahatlıkla giydirebiliriz düşüncesiyle TTE'yi ilk bunlar üzerinde denemeye kalkıştılar. Ama içlerinde Fatih'in de bulunduğu grup daha ring arabasından iner inmez slogan atıyor. Bu arkadaşlara iki sıra halinde dizilen komandoların dayak faslından sonra çırpılıp soyarak TTE'yi giydirmeye çalışıyorlar.

Her zaman olduğu gibi ilk karşı koyuş çok önemlidir. TTE giymeyeceklerini anlayınca, idare, akşama doğru alt-üst eşofmanlarını ve terliklerini veriyor tutsaklara. Diğer giysileri vermeyip hücre tipi hapishanede genel direnişi kırmayı hesap etmeye başlıyor idare.

Genel saldırı 23 Ekim 1983'te başladı. Hemen bütün koşuşlarda barikatlar kuruldu. Ancak demir testere ve kaynaklarla kesip sökebildiler barikatları. Saldırı korkunçtu. Koşuşlardan havalandırma ve koridorlara zorla çıkarılan tutsakları askerler öldürseye dövüyorlardı. TTE'yi zorla giydirip önceden talan ettikleri koşuşlara atıyorlardı. Direnişe önderlik ettiklerini düşündükleri arkadaşlarımızı da farelerin cirit attığı rutubetli hücrelere sürükleyerek getirmişlerdi.

Tahmin ettiğimiz gibi TTE saldırısıyla elimizdeki haklar da gasp edildi. Sözde TTE giyilirse diğer haklar geri verilecekti. Ama tam aksi olacaktı. Görünen köy kılavuz istemiyordu.

Komünler dağıtıldı, kağıt-kalem-kitap-dergi-gazete yasaklandı. Avukat, mahkeme, ziyaret ve havalandırma yasakları geldi. Saç, sakal ve bıyıklar operasyonla sıfır numaraya vuruldu. O gün ekmek, yemek, su verilmedi.

Kapılar vuruluyor, sloganlar atılıyor-du. Aileler

endişeyle bekliyor, yer yer kapıda yetkilileri zorlayarak sahipsiz olmadığımızı hatırlatıyor, baskı oluşturmuyorlardı.

Önce TT elbiseler parçalandı, sonra mahkemele-re hiçbir şey giymeden sadece iç çamaşırıyla çıkılmak zorunda kalındı. Fakat süreç uzadıkça direnişte gedikler açılıyor, bağımsızlaşan ve direnişi terk edenler çoğalıyordu.

Son noktada TİKB ve DS'li tutsaklar Nisan 1984'te Ölüm Orucu'na (ÖO) başlıyor. ÖO dışın-da bir seçenek var mıydı? ÖO, asıl olarak TTE için mi yapıldı, farklı talepleri nelerdi?

Başta reformist-revizyonist kesimler olmak üzere bir kısım tutsaklar, TTE giymeye razı oldular. Bu geri adımla birlikte tüm yaptırımların sökün edeceği aşıkardı. Böylesi topyekun bir saldırıyı, ancak ölümüne bir direniş durdurabilirdi. Bu aşamaya kadar direnişin sürmesi için çok uğraş verildi. Fakat bocalama halinde olanlar da giyenleri görünce olumsuz yönde etkilendiler. Daha kötüsü kafalarda giyme fikri olağanlaşmaya başladı. Bunun arkası gelecekti.

Tam bu aşamada öncü bir çıkış gerekiyordu. **Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği(TİKB) ve Devrimci Sol(DS) davasından yargılanan tutsaklar, "Ölüm Orucu"na(ÖO) başlamak gerektiği konusunda hemfikir oldular. Bu doğrultuda diğer örgütlere yapılan çağrılar yanıtsız kalınca, iki örgüt 1984 yılının Nisan ayında süresiz açlık grevini başlattı.** Ardından ÖO'ya başlanacaktı. Ama genel bir direniş örgütlenbilseydi ÖO'ya gerek kalmayabilirdi. Elbette ki Ölüm Orucu tek seçenek değildi. Buna rağmen eyleme katılan olmadı. Hepten yalnız kaldılar. Ben bu durumun bizzat tanığı oldum.

TTE kadınlara uygulanmayacaktı. Bir-iki defa ölçü alacağız diye koğuşlara girmeye kalkıştılar, ama bu göz korkutma ve psikolojik olarak teslim alma girişiminden başka bir şey değildi. Fakat ne fark ederdi ki? Hem erkek yoldaşlarımız, arkadaşlarımız bu saldırıya maruz kalıyordu, hem de biz zaten diğer tüm saldırı biçimleri ile karşı karşıya idik ve işkencesiz tek günümüz yoktu. Yine de TTE giydirmeye kalkarlarsa kendimizi çıplak bırakmadan nasıl

yırtarız diye prova yaptığımız oluyordu. Ben 1983 yılının Şubat ayında yakalanmış Mart ayında da Metris Hapishanesi'ne getirilmiştim. Tam da hakların adım adım gasp edildiği günlerdi. 27 günlük açlık grevi başladığında, bu benim şubede yaptığım açlık grevi dışındaki ilk grevim olmuştu. Bu grev hiçbir hak koparılmadan ve adeta teslimiyet havasında bittiği için saldırıların ardı arkası kesilmedi. **Ve tarihinin ilk talan aramasını Ağustos ayında yaşadı Metris.**

Bütün kitaplarımız ve giysiler dahil tüm eşyalarımız parça parça edilmişti. Hiç eşyamız kalmadığı için yerde yemek yemeye başlamıştık ve yemek istihkakımız kesilmişti, yağlı sulara talim ediyorduk. Soyarak arama da bu talan sonrasında başladı. '83 yılı dayak, hücre hapsi ve yıldırma seanslarıyla geçti. '84 yılı da farksızdı, aksine işkencenin dozu artıyordu. Aramalardan dolayı aile ve avukat görüşlerine de çıkamıyorduk. Tek tek seçilmiş kişiler hücrelere atılıyordu. Ardından seçilmişler olarak tecrit koğuşuna sürüklenerek alındık.

Ama hiçbir faşist uygulama direnişsiz karşılanmıyordu. Hapishane koridorları slogan sesleriyle çınlıyordu. 13 Nisan 1984 günü de açlık grevine başladık. Şölene gider gibiydik. Açlık grevine katılanlar olarak bizi tek koğuşta topladılar.

Adeta sorgu evine dönmüştü Metris. Şube polislerine bir oda ayrılmıştı. Hainleşen unsurlarla polis ortak çalışıyordu burada. Bazı arkadaşlarımızı bu odaya çekip ihbarcılık teklif ediliyorlardı. Şekerli su dahi verilmiyordu. 20'li günlerden sonra revire götürüp zorla serum takmaya kalkıştılar. Koğuşlardan kendi isteğimizle çıkmamaya başladık. Grevde olmamıza rağmen zorla götürmeye kalkıştılar. Ho-parlörden faşist marşların sesi ve grevi bırakmamızı telkin eden konuşmalar kesilmiyordu. Her cepheden kuşatma altındaydık.

45. günde eylemimizi ölüm orucuna çevirdiğimizi açıkladık. İçlerinde TİKB MK üyesi Mehmet Fatih Öktülmüş'ün de bulunduğu, gönüllülerden oluşan ölüm orucu ekipleri, eylemlerini kararlıca sürdürdüler. Az sayıda dökülenler de oldu, ama bunlar eylemin kararlılığına ve haklılığına leke süremeyecek kadar etkisizdiler. Kuşkusuz, işkenceciler eylemi

kırmak için onları da kullanmak dahil her yöntemi deniyordu.

İstanbul Ölüm Orucu ilk değildi. Önce-den İRA militanları, sonra Diyarbakır Askeri Hapishanesi'nde yurtseverler yapmış ve somut bir kazanım elde edememişlerdi. Diyarbakır'da Kemal Pir, M. Hayri Durmuş, Akif Yılmaz, Ali Çiçek arkadaşlarımızı kaybetmiştik. **Ama bu iki eylem de çok büyük siyasi etkiler yaratmıştı.**

Eylemimiz devam ederken 62. gün Aysel Zehir yoldaşımız bilincini kaybetti. Zorla serum takmaya kalkışmışlar her defasında hortumu çekip atmıştı Aysel. Ama artık şuursuz, kendinde olmadan serum takılı olarak yatıyordu. İstanbul'da 65. günden itibaren ölümler başladı. DS militanlarından Abdullah Meral'i kaybettik önce. Ardından Haydar Başbağ ve Mehmet Fatih Öktülmüş'ü. Hasan Telci'yi kaybettiğimizde 74. gündü...

TTE üzerinden tüm askeri saldırıları durdurarak ve son kale olan İstanbul'u direniş kalesi haline getirerek askeri faşist cuntanın kendini şirin gösteren ve sözde demokrasiye geçtiği yalanını yayan kanlı yüzünü tüm dünya halklarına gösterebilmiştik. Bazı taleplerimiz siyasi içerikliydi. İdamların kaldırılmasını istemek gibi. Ama aşağıda aktaracağım gibi bu talep dördüncü sıradaydı ve görülecektir ki genel olarak son derece insani ve aslında olması gereken temel hak ve özgürlüklerimiz ile ilgili taleplerdi. Somut olarak da birinci talebimiz olan işkencenin durması sözü alındı ve TTE'yi asla giymeyeceğimiz söylendi.

Fakat eylemin etki gücü görüldüğünün çok ötesindeydi. Ve TTE'ye fiiliyatta da direnildiği için kısa süre sonra TTE'yi kaldırmak zorunda kaldılar. Ardından yine fiili direnişin gücüyle diğer yaptırımlar kalktı ve kazanımların ardı arkası kesilmedi. Sonra da tüm illerde direniş kitleselleşti ve TTE tarihi gömüldü.

Taleplerin tamamı şöyle:

1- Cezaevlerindeki işkence ve her türlü baskıya "Askerileştirme Politikası"na, en doğal haklarımızın gaspına doğru uzanan hak kısıtlamalarına son verilmelidir. Bu kapsamda cezaevlerindeki saldırı operasyonlarına son verilmeli, hiçbir gerekçe ile dayak atılmamalıdır. Uygulanagelen hücre ve tecrit cezasına, cezaevi girişinde atılan kapı-altı dayaklarına son verilmelidir. Soyma biçimindeki onur kırıcı üst aramalarına, saç kesmeye, aramalarda her şeyin tarumar edilmesine son verilmelidir. Arkadan kelepçe vurulması kaldırılmalıdır. İşkence ve baskı yapan erler görevlerinden alınmalıdır.

Bu kapsamda insanın normal yaşantısını sürdürmesini yok edici, insanca yaşama ve savunma hakkımızın gaspına varan hak kısıtlamalarına son verilmeli, hiçbir koşulda bu hakkımız çiğnenmemelidir. Havalandırma, ziyaret, avukat, gazete, kitap, dergi, beslenme ve sağlık haklarımız verilmeli, mahkemeye götürülen dilekçe ve savunmalara, savunma için gerekli dokümanlara ve avukatların getirdiği belgelere cezaevi görevlerince el konulmamalıdır.

2- Tek Tip Elbise (TTE) uygulaması kaldırılmalı, sivil elbiselerimiz geri verilmelidir. Hiçbir koşulda TTE'yi kabul ettirmek için dayak ve yaşam koşullarını yok edici hak gaspları uygulanmamalıdır.

İhtilalci komünist hareketin önderlerinden Mehmet Fatih Öktülmüş, 17 Haziran 1984 tarihinde ölümsüzlüğe ulaştı.

O, bir direniş abidesiydi. Defalarca işkenceye alınmış, her defasında direnerek çıkmıştı. 12 Eylül'de ise, "şubede ifade vermem" geleneğini yarattı.

Zindanlarda da direnişin sembolü oldu. Hiç bir faşist yaptırımı kabul etmedi. Fatih'in olduğu yerde direniş ve zafer vardı. '84 Ölüm Orucu'nun ilk ekibinde yeralması, tutsakların zafere olan inancını kuvvetlendirdi.

İdamla yargılandığı mahkemelerde "Ölümümüz devrime kan olacak! Ölebiliriz ama Biz Kazanacağız" demişti. Öyle de yaptı..

TTE saldırısı yeniden gündeme geldiğinde, ilk olarak Fatih ve ÖO şehitleri anılıyor. İşkencede direniş dendiğinde Kaypakkaya ile Fatih akla geliyor.

O bugün yoldaşlarının elinde yükselttiği bayraktır. Gülümseyen yüzü, denetleyen gözleri ile her daim güç ve moral veren bir kaynaktır.

Onu ve '84 ÖO şehitlerini saygıyla anıyoruz...

3- Askeri cezaevlerindeki tutukluları “er” sayan yasa ve önergeler kaldırılmalı ve siyasi tutuklu olduğumuz kabul edilmeli.

4- İşkencelere ve cezaevlerinden şubeye alınmalara son verilmeli, buna olanak sağlayan 1439 sayılı yasa değiştirilmeli ve idamlar önlenmelidir.

5- Cezaevi idaresi seçtiğimiz temsilcileri tanımalıdır.

6- Piyasada serbestçe satılan her tür yayın cezaevine alınmalıdır.

7- Hücre statüsü kaldırılmalı ve hücre kapıları açık tutulmalıdır.

8- Radyo ve televizyon serbest bırakılmalıdır.

9- Çok kısıtlı olan havalandırma süresi uzatılmalıdır.

10- Aynı davadan yargılanan tutuklular isterlerse bir araya gelebilmelidir.

11- Tahliye olan arkadaşlarımızın tekrar “Siyasi Şube”ye götürülerek sorguya çekilmesine son verilmelidir. Tahliyeler, şubeye götürülmeden anında yapılmalıdır.

12- Yemeklerdeki bilinçli kısıtlamalara son verilmelidir.

13- Ziyaret ve avukat görüşmelerinin süresi uzatılmalıdır. Ziyarette yakın akraba kısıtlaması kaldırılmalı, bayram günleri açık görüş imkanı tanınmalıdır. Ziyaretçilerin getirdiği ilaç ve yiyecekler içeri alınmalıdır.

14- Avukatlarımızla yaptığımız görüşmeler dinlenmemelidir.

15- Düzenli muayene ve tedavi koşulları sağlanmalıdır.

16- Mektuplarımıza konulan kısıtlamalar kaldırılmalı ve mektuplarımız düzenli olarak verilmelidir.

ÖÖ sonrası nasıl bir süreç yaşandı? TTE dahil faşist yaptırımların kaldırılması nasıl gerçekleşti?

Öncelikle TİKB ve DS tutsaklarına ağır bir tecrit uygulandı. Nispet yaparcasına, direnişe

katılmayanlara tüm haklar sunulurken direnişçilere özel yasaklar getirildi. Ama kararlılık karşısında bu intikamcı yaklaşımı sürdürmeleri mümkün olmadı. Vazgeçmek zorunda kaldılar.

Yukarıda da belirttiğim gibi **ÖÖ’nun etkisi, öncelikle İstanbul’da, ama tüm hapishanelerde faşist yaptırımların önünü alarak ülke çapında görüldü. Dışarıdaki mücadeleyi de etkileyen bir rol oynadı. O yüzden kaybettiğimiz arkadaşlarımıza “karanlığı yaran gün ışıkları” dedik.** Eylem gerçek anlamda karanlığı yarıp çıkmıştı. Tıpkı Fatih Öktülmüş yoldaşın ölmeden önce söylediği gibi “ölebiliriz ama biz kazanacağız”...

Günlerin getirdiği baskı ve zulmü “bu böyle gitmez” diyerek kazanmıştık...

Bugün TTE saldırısının anlamı nedir? Buna karşı içerde-dışarıda ne yapılmalıdır? 12 Eylül derslerinden bugüne neler çıkarılabilir?

Hücre tipi hapishane saldırısı ile TTE saldırısı arasında bir bağ var. TTE, faşist saldırıların rövanşı oluyor adeta. Bugüne kadar henüz başlatmamış olmalarının en önemli nedeni, 12 Eylül saldırısının İstanbul ayağında çok büyük bir direnişle karşılaşmış olmaları ve bu direnişin etki gücünün salt hapishanelerle sınırlı kalmayıp bir dönemi sarsmasıdır.

“Hücre tipi hapishaneler”, aslında 12 Eylül rejiminin kanlı planıdır. İdam ve müebbet hapis cezasına çarptırılan komünist ve devrimci tutsaklar, yıllarca her sabah idam edileceğini bekleyerek tutuldular bu hücrelerde. 1983 yılında da bir ve üç kişilik hücrelerden oluşan İstanbul Sağmalcılar Özel Tip’i gizlice inşa etmişlerdi. Devrimci ve komünist önderleri tecrit ederek “islah etmek” amacıyla buraya koymuşlardı. Ama açılmasının üzerinden daha bir yıl geçmeden 1984 ölüm orucu patlak vermiş ve bir direniş kalesi haline gelmişti Sağmalcılar.

Birçok şehre inşa edilen bu “özel tip”lerin en ünlüsü, Eskişehir Özel Tip’ti. ‘80’lerin sonunda açılan bu hücre tipine, dört bir yandan sürgün edildi

siyasi tutsaklar. Aylarca süren açlık grevleri ve iki PKK tutsağının ölümsüzleşmesiyle yine iyileştirmeler yapmak zorunda kaldılar. 1995 yılında Ümraniye Özel Tip açıldığında yine sürgünler yaşandı, yine şehitlerimizin kanı aktı... Tam altı yıl kapalı kalan Eskişehir’i, 1996’da yeniden açarak on iki devrimciyi aramızdan aldılar. Onlarcamız da sakat kaldı. 1999 yılında Adalet Bakanlığı’nın özelleştirme kapsamına aldığı hapishanelerde yine kan akacağı belliydi. Ankara Ulucanlar Katliamı hem içeriye hem de dışarıya bir gözdağı niteliğindeydi. Ve hemen ardından hücre sistemine kökten geçiş ve bu güne dek yaşanan en büyük katliam olan 19 Aralık geldi. Ölüm Orucu ile birlikte yüzlerce arkadaşımızı kaybettik.

Demek istediğim, bu tarih de gösteriyor ki, hapishanelerde **burjuvazinin saldırı yöntemlerinin amacı belli: Tek tip Düşünce! Tek Tip Elbise de bunun bir aracı.** Her açıdan tek tip olmamız isteniyor. Faşist ve gerici ideoloji ile beyni dumura uğramış uyuşuk ve biat etmiş kişiler olalım diye uğraşıyorlar... Biz de içeride “Asker Değil Siyasi Tutukluyuz” ve “Tek Tip Giymedik, Giymeyeceğiz” sloganları etrafında direniş örmek ve bu direnişi güçlü kılmak için dayanışma ve beraberlik içinde kalmak zorundayız. Dışarıda da özgürlükler mücadelesi içinde tutsakların sesi olmak ve tek tipleşmemek için tüm gücümüzle örgütlenmeliyiz.

İki şey önemli: Hapishanelerde yapılanların duyurulmasının, en geniş kitleye ulaşmasının yol ve araçlarını bulmak ve her tür teslimiyet vaazlarını reddetmek...

Eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Kararlılığını ve militanlığını, ideallerini ve inançlarını korumak için bedenlerini siper ederek nice saldırıları püskürtmüş olan devrimci tutsakları teslim almak, hiç kolay olmaz. Bugün de direniş gösterilecektir. Fakat bunun zorlukları üzerine kafa yorulmalı ve bunlar hızla giderilmelidir.

Tutsaklardan mektuplar... Tutsaklardan mektuplar...

Elimize gecikmeli ulaşan tutsakların 1 Mayıs mesajlarını yayınlamayı sürdürüyoruz.

“Biz dağız, yer değiştirmeyiz

Biz şiiriz, kurumayız

Biz rüzgarız eğilmeyiz

Bizler doğum sancılarıyız, sonumuz gelmez

Bizler yaşamın kendisiyiz, erimeyiz...”

Serko BAKES - İran

Dostlar,

Emeğin günü olan 1 Mayıs emek ve dayanışma gününüzü kutluyor, geleceğin emeğin, alınterinin olacağına olan inancımızla selamlarımızı yoluyor, mücadelenizde başarılar diliyoruz.

Dostlukla...

Recep Çitıkbel
2 Nolu F Tipi Hapishane
Kandıra-KOCAELİ

Merhabalar sevgili PDD’li düşdaşlar

Kartepe’nin eteklerinden komünar selam ve sevgilerimi gönderiyorum... Dünya işçi-emekçilerinin Birlik, Mücadele ve Dayanışma günü 1 Mayıs Bayramınızı komünar kararlılıkla, coşkuyla selamlayarak kutluyorum.

Faşizmin inşa etmeye çalıştığı korku imparatorluğunun yıkılması için başta sınıf bilinçli öncüler olmak üzere tüm işçi-emekçilerin, birlik mücadele ve dayanışmanın önemi ni daha ileri düzeyde kavrayıp pratikleştirmeleri, güncel mücadelemizin önceliklerinden olmalıdır...

Erkene alınan seçimler, faşist iktidarın yolun sonuna vardığının dolaylı ikrarıdır. Elele, yürek yüreğe, omuz omuza vererek milyonlarca olduğumuzu görebilsek... yaratılan korku atmosferi ve umutsuzluk bulutlarını dağıtan rüzgar olabiliriz, olmalıyız, olacağız... Çünkü biz halkız, özgürlüğümüz kendi eserimiz olacak.. Biz kazanacağız!..

Biz tutsaklar da bedenlen dört duvar arasında olsak da, yüreğimiz ve aklımız firarı sevadalı olarak, 1 Mayıs alanlarında siz düşdaşlarla omuz omuza halaya durup, aynı özgürlük şarkıları, marşları söyleyip, aynı özgürlük ve

umut şiarları haykıracağız.

Bu coşku ve kararlılıkla özgür geleceğimizi gün içinde inşa etmeye karınca-kararınca çalışan, mücadele eden tüm düşdaşlara sonsuz başarılar.

Özgür bayramları birlikte kutlamak umuduyla sağlık ve dirençle kalalım... Asla ama asla düşsüz kalmayalım. İyi varsınız, daima varolun... Komünarca selamlar

Not:Dergi düzenli geliyor, duyarlılığınız için teşekkürler.

Tutsak Partizan

Haydar Sönmez

2 Nolu F Tipi Hapishane C-102

Kandıra-KOCAELİ

Yasaların sokakta yapıldığı günler

15-16 HAZİRAN

15-16 Haziran direnişi, Türkiye işçi sınıfı mücadelesinde önemli bir dönemeçtir. İşçi sınıfı, örgütlenme hakkını elinden alınmasını getiren yasaya karşı, üretimi durdurmuş sokaklara dökülmüştür. Yasal sınırları aşan bir mücadele anlayışıyla saldırıyı geri püskürtmüştür.

Yapılan değişiklik, işçilerin sendika değiştirmelerini, yeni bağımsız sendikaların açılmasını engellemek, işbirlikçi bürokratik Türk-iş'i güçlendirmeye dönüktü. Başka bir ifade ile DİSK'i kapatmayı hedefliyordu. O dönem Türk-iş'ten kitlesel bir şekilde DİSK'e akış vardı.

DİSK yönetimi, yasayı bir mitingle protesto edecekti. Fakat **15 Haziran günü DİSK'in bilgisi dışında eylemler başladı. İstanbul ve İzmit'te işçiler üretimi durdurdu ve sokaklara döküldüler. 15 Haziran günü 115 işyeri, yaklaşık 75 bin işçi; 16 Haziran günü 168 işyeri, yaklaşık 150 bini işçi sokaklara aktı.**

İşçiler dört bir yandan yolları keserek şehir merkezlerine doğru yürüyüşe geçtiler. Beykoz'dan, Üsküdar'a, Gebze'den Kartal'a, Topkapı'dan, Eminönü'ne her tarafa akın akın işçi seli ilerliyordu. Polis gücü yetmeyince askeri tanklarla yolları kapattılar. Sıkıyönetim ilan edildi.

Bütün bu önlemler işçilerin yürüyüşünü engellemedi. İstanbul'un her iki yakasında, işçiler birleşmesin diye vapur seferleri iptal edildi, köprüden otobüs geçişlerine izin verilmedi, Galata Köprüsü kaldırıldı.

İki gün süren çatışmalı eylemlerde yüzlerce işçi yaralanırken iki işçi, bir esnaf ve bir polis yaşamını yitirdi.

Nasıl bir süreçti?

'60'ların ortasından sonra işçi eylemleri yükselişe geçti. İlk startını Kavel grevi verdi, ardından peş peşe grevlerle, işgallerle doruk noktasına ulaştı. Öğrenci gençliğin de buna paralel bir şekilde hareketlenmesi mücadeleyi daha ileri taşıdı.

Bu eylemlilikler içerisinde yeni militan devrimci işçi kadrolar yetişti. Devlet güdümlü kurulan Türk-iş, işçilere dar gelmeye başladı. Bazı devrimci şube başkanları, işyeri temsilcileri, Türk-iş yönetiminin işbirlikçi, bürokrat yapısını ve pasif tutumlarını eleştirerek, yönetimi aşan eylemler yapınca, Türk-iş yönetimi tarafından ihraç edildiler. Bu sendikacılar, 1967'de DİSK'i kurdu. Kendine güvenen militan devrimci öncü işçilerin olması, DİSK'in militan eylemler sürdürmesini getirdi.

Aynı dönemde dünyanın her yerinde işçi emekçi eylemleri yükselişe geçmişti. Sosyalizme olan özlem sokaklarda ifade ediliyordu. '68 gençlik hareketi bütün dünyayı sarmıştı. Fransa'da üniversite öğrencilerinin işgalleri, Fransız işçisinin fabrika işgalleriyle birleşmiş, işçi-öğrenci eylem birliğini yaratmıştı.

Dünyayı sarsan '68 hareketinin ülkemizi de etkilemesi doğaldı. **Üniversite işgalleri, fabrika**

işgallerini de beraberinde getirdi. İşçi-öğrenci birlikteliği kuruldu. 15-16 Haziran bu koşullar üzerinden şekillendi.

Fiili meşru mücadelenin önemi

15-16 Haziran'ı güçlü kılan en önemli yanlarından biri, işçilerin ekonomik talepleri ve yasal sınırları aşan fiili bir mücadeleyi başlatmalarıdır. İşçiler örgütlenme hakkını kısıtlayan yasa hazırlığına karşı siyasi taleple bir kalkışma yaptılar. Bu aynı zamanda sendikal barajlara, işbirlikçi sendikacılık anlayışına karşı bir direnişti.

Böyle bir direniş gerçekleşmeseydi, DİSK'i baraj altında bırakacaklar ve kapanmasına yol açacaklardı.

İşçiler kendi örgütlerini canı pahasına savundular. Ne yazık ki, DİSK yöneticileri, devletle kol kola girerek eylemi kırmaya çalıştı. Dönemin DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, radyoda işçileri söyle sesleniyordu: *"Aranıza çeşitli maksatlarla giren kişiler olabilir. Hatta şerefli Türk ordusunun bir mensubuna taş atabilir. DİSK Genel Başkanı olarak sizi uyarıyorum."* Ardından işçilere eylemi bitirmeleri, fabrikalarına dönüp işbaşı yapmaları çağrısını yaptı.

DİSK yöneticilerinin bu eylem kırıcı tutumuna rağmen, devrimci öncü işçilerin inisiyatifleriyle bazı fabrikalarda işbaşı yapılmadı. İşçiler, DİSK yönetiminin uzun ikna turlarından sonra üretime geçtiler.

Önderlik işçi sınıfının

15-16 Haziran, işçi sınıfının

yaratın ve kahreden yanını göstermiş, bir kez daha *"devrimin öncü gücü"* olduğunu kanıtlamıştır.

15-16 Haziran, işçi sınıfı ile öğrenci gençliğin birlikte mücadelesi açısından da önemli bir eylemdir. Gençliğin dinamizmi ve entelektüel birikiminin işçi sınıfıyla buluşması; işçi sınıfının ise sadece kendi sorunlarına değil, ezilen-sömürülen tüm kesimlerin sorunlarına sahip çıkması, sınıf bilincinin gelişmesi açısından olmazsa olmazdır. 5-16 Haziran bunu sağlamış, sınıf mücadelesine önemli kazanımlar bırakmıştır.

15-16 Haziran'ın bir diğer özelliği, taban örgütlerine dayanmasıdır. DİSK'in kuruluş aşamasından itibaren oluşan işyeri komiteleri bir yıl önceden direniş komitelerine dönüşmüştü.

Böyle siyasal talepli görkemli bir direnişin, taban komiteleri üzerinden şekillenmesi doğaldır. Eyleme katılan fabrikalara baktığımızda, küçük atölyeler değil, büyük fabrikalar ve kilit sektörler olduğunu görürüz. Tıpkı '89 Bahar eylemleri gibi, işyeri komiteleri ve meclisleri üzerine şekillenmiş, kalıcı kazanımlar getirmiştir. Geçtiğimiz yıllarda "metal fırtınası"nın etkili olmasında da taban örgütlerinin önemi çok büyüktür.

15-16 Haziran, Türkiye işçi sınıfının kendi gücünün farkına vardığında nelere kadir olduğunu göstermiştir. İşçi sınıfı 15-16 Haziran ruhunu kuşanarak yeni 15-16 Haziranları yaratma bilinciyle hareket geçmelidir. Devlet-patron-sendika üç ayağını kırmanın tek yolu budur.

Yediveren Yayınları İŞÇİ SINIFI BROŞÜRLERİ

İŞÇİ SINIFI doğuşu, mücadelesi, kurtuluşu
Derleyen: Ali ALGÜL
Biz işçi sınıfıyız!
Geçimimizi, işgücümüzü satarak sağlarız.
Toplumun bütün maddi varlıklarını biz üretiriz.
Bu sömürü düzenini yerle bir edecek tek güç biziz!

İşçiler nasıl sömürülüyor?
İŞGÜCÜ, ÜCRET, ARTI-DEĞER

Derleyen: Fevzi ASLANSOY
Kapitalist sistem, işgücünü meta haline getirir.
İşçiler, her tür üretim ve geçim aracıyla
yoksun bırakılmıştır. Üretmek ve geçim için
kapitalistin yanında çalışmaktan başka çaresi
kalmamıştır.

ÖRGÜTLÜYSEK GÜÇLÜYÜZ!

Derleyen: Atilla ACARTÜRK
İşçi sınıfının kurtuluşu, kendi eseri olacaktır!
Kendisiyle birlikte tüm sömürülen, ezilen kesimleri,
yani insanlığı kurtaracaktır.
Bunun da tek yolu, kendi davası için
örgütlenmek ve mücadele etmektir!

Üretimden gelen güç GREV

Derleyen: Muzaffer MUTLU
Grev, işçi sınıfının en etkili mücadele araçlarından
birdir. İşçiler, bu hakkı elde edebilmek için yüzyıllar
boyu mücadele etmiştir. Buna karşın burjuvazi de
çeşitli saldırılarla grevi boşa düşürmeye çalışmıştır.
Bugün de işçiler grev hakkını yine grev yaparak
elde etmekle karşı karşıyadır.

19 Haziran 1953 - Rosenbergler katledildi

ABD, ikinci emperyalist savaş sonrası ülke içinde komünistlere karşı bir cadı avı başlattı. Hedef, 1929 krizinden sonra üye sayısını sürekli artıran ve eylemlerini büyüten Komünist Partiydi. "McCarthy-cilik" olarak adlandırılan bu dönemde, on binlerce kişi, tutuklandı, işlerinden atıldı. Ethel ve Julius Rosenberg de bu "cadı avı"nın kurbanları arasındaydı.

Sovyetler Birliği'ni 1949 yılında Sovyetler atom bombası denemesi yapması, ABD'yi daha da saldırganlaştırdı. Bunu ABD'deki casusları aracılığıyla öğrendiğini iddia ederek casus avına çıktı. Rosenbergler de bu listedeydi. Onları KGB ajanı olmak ve atom bombası casusluğu yapmakla suçladılar. Mahkemeler göstermelikti, cezalar önceden belirlenmişti. Dava boyunca her türlü devlet baskısı uygulandı.

Büyük bir kamuoyu oluşur onları kurtarmak için. Dünya genelinde çeşitli kampanyalar gerçekleşti, idamların infazını dört kere erteletmeyi başardılar, ama idamlarını durduramadılar.

Onlara "suçlarını", "itiraf" ettikleri koşulda idam edilmeyeceği söylendi. Ancak Rosenbergler bunu kendilerine inanan kitlelere ihanet olarak gördüler ve reddettiler. Çocuklarına, birgün kendilerini anlayacaklarını söyledikleri bir mektup bıraktılar ve elektrikli sandalyeye oturdular.

*Neredeyse gün doğacaktı
Herkes gibi kalkacaktınız
Belki daha uykunuz da vardı
Geceniz geliyor aklıma*

*Nice aşklar arkadaşlıklar gördüm
Kahramanlıklar okudum tarihte
Çağımıza yakışır vakur, sade
Davranışınız geliyor aklıma*

*Bir çift güvercin havalansa
Yanık yanık koksa karanfil
Değil bu umutludur şey değil
Çaresiz geliyor aklıma*

Melih Cevdet Anday

☆ **1 Haziran 1971- Hüseyin Cevahir katledildi**
İstanbul-Maltepe'de bir evde polis tarafından kuşatıldılar. 3 gün boyunca süren direnişte, THKP-C önderlerinden Hüseyin Cevahir katledildi, Mahir Çayan yaralı olarak yakalandı.

☆ **2 Haziran 1970- Orhan Kemal öldü**
İşçi ve emekçilerin yaşamlarını konu eden romanlarıyla ünlü Orhan Kemal, Nazım Hikmet'le kaldığı cezaevinde, onun yönlendirmesi ile roman yazmaya başladı. Kendisi de işçi olarak çalıştığı için, işçilerin hayatını romanlarında işledi. Hanımın Çiftliği, Bekçi Murtaza, El Kızı gibi romanlarıyla ünlüdür.

☆ **2 Haziran 1991- Ahmed Arif öldü**
"Hasretinden prangalar eskittim" kitabıyla ünlünen Ahmet Arif, Kürt halkının acılarını, özlemlerini işlediği kadar, emekçilerin sorunlarını da şiirlerine yansıttı. "Nerede olursan ol / İçerde, dışarda, derste, sırada / Yürü üstüne - üstüne / Tükür yüzüne celladın / Fırsatçının, fesatçının, hayının.../Dayan kitap ile / Dayan iş ile / Tırnak ile, diş ile / Umut ile, sevdâ ile, düş ile /Dayan rüşva etme beni / Bir umudum sende / Anlıyor musun?"

☆ **3 Haziran 1963-Nazım Hikmet Öldü**
Dünyada en fazla tanınan Türk şairi ünvanını sahip Nazım Hikmet, yaşadığı süre boyunca işçi ve emekçilerin yaşam ve mücadelelerini şiirlerine döktü. Bu yüzden yıllarca hapis yattı, sürgün edildi. Fakat inançlarından asla taviz vermedi. "Sevdiğiniz komünisttir" diyerek siyasal kimliğini her koşulda ortaya koydu. Son nefesine kadar işçi sınıfının, halkların mücadelesinin yanında yer aldı ve onların sesi oldu. "Partili sanat"ın en güzel örneğini verdi. Eserleri ve mücadelesi ile daima yaşayacak...

☆ **6 Haziran 1981- MLSPB'liler katledildi**
Tamer Arda, Mete Atilla Ermutlu, Ercan Yurtbilir

ve Doğan Özzümrüt, Maltepe'de ve Sefaköy'de ellerinde silahlarıyla çatışarak şehit düştüler.

☆ **8 Haziran 1844- Silezya Ayaklanması**
Silezya'da binlerce işçi kölece çalışma koşullarına karşı sokaklara döküldü. Ayaklanmayı bastırmak için Prusya gericiliğinin askerleri işçilerin üzerine ateş açtı. 11 işçi öldü, yüzlercesi yaralandı. İşçi sınıfının mücadele tarihinde önemli bir yere sahip oldu.

☆ **14 Haziran 1984- ÖO direnişi**
Abdullah Meral, Mehmet Fatih Öktülmüş, Haydar Başbağ ve Hasan Telci şehit düştüler.

☆ **15 Haziran 1915- 19 Ermeni devrimci asıldı.**

Sosyal-demokrat Hınçak Partisi'nin MK üyesi Paramaz (Madteos Sarkisyan) ve 19 yoldaşı İstanbul Beyazıt Meydanı'nda asıldı. Paramaz, idam sephasında "Yaşasın Sosyalizm!" diyerek can verdi.

☆ **16 Haziran 2005- MKP/HKO üyeleri Mercan'da katledildi**

MKP Genel Sekreteri Cafer Cangöz, Aydın Hanbayat, Okan Ünsal, Ali Rıza Sabur, Alaattin Ataş, Cemal Çakmak, Berna Saygılı Ünsal, Kenan Çakıcı, Ökkeş Karoğlu, Taylan Yıldız, İbrahim Akdeniz, Dursun Turgut, Binali Güler, Ahmet Perktas, Gülnaz Yıldız, Çağdaş Can, Ersin Kantar, kongre için Dersim'e giderken vahşice katledildiler.

☆ **18 Haziran 1936- Maksim Gorki öldürüldü**

Kendisi de işçi olan ve çok yoksul bir çocukluk geçiren Sovyet yazarı, emekçilerin yaşamlarını anlatan romanlar yazdı. "Ana" kitabı, en çok bilinen eseridir.

☆ **20 Haziran 1933- Clara Zetkin öldü**

1857'de Almanya'da doğan Zetkin, 1910 yılında toplanan Uluslararası Kadın

Konferansı'nda 8 Mart'ın Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak kutlanmasını sağladı. Kadının kurtuluşunun koşulunun, "özel mülkiyetin kalkması ve kadının toplumsal üretime girmesi" olarak görüyordu. Emekçi kadınların mücadelesine çok önemli katkılar sundu.

☆ **25 Haziran 2005- Kazım Koyuncu öldü**

Karadeniz şarkılarını geniş kitlelere sevdiren Kazım Koyuncu, Çernobil sonrası Karadeniz'de yaygınlaşan kanser hastalığına yakalanarak yaşamını yitirdi. Kazım Koyuncu, Laz müziğini geliştirmede önemli bir rol oynadı.

☆ **27 Haziran 1905- Potemkin Ayaklanması**

Dünyada ilk kez düzenli bir ordunun gemisinde yaşanan ayaklanmadır. 1905 Devrimi'nin başlangıcı olmuştur. Devrimin yenilgisinin ardından mürettebatıyla birlikte Romanya'ya sığınan gemi, ancak 1917 devriminden sonra geri dönebildi.

☆ **28 Haziran 1926- Cerjinski öldü**

Sovyetler Birliği'nde devrimin ardından karşı devrimcilerle mücadele etmek için kurulan ÇEKA'nın başında görevlendirildi ve iç savaş sırasında önemli başarılar elde etti.

☆ **30 Haziran 1925- Şeyh Sait ve 46 arkadaşı idam edildi.**

☆ **30 Haziran 1980- Çorum katliamı**

Devlet eliyle organize edilen katliamda, sivil faşistler, Alevi mahallelerine saldırdılar. 26 kişi öldürüldü, yüzlercesi yaralandı. Yüzlerce aile de Çorum'u terk etmek zorunda kaldı.

Haziran ayında şehit düşen İhtilalci Komünistler

17 Haziran 1984- Mehmet Fatih Öktülmüş

21 Haziran 1978- Muzaffer Mutlu

İstanbul'da sivil faşistler tarafından katledildi. Cenazesi, Amasya ve İstanbul'da düzenlenen gösterilerle Amasya'da toprağa verildi.

30 Haziran 1980- Songül Kayabaşı

15-16 Haziran direnişinin yıldönümünde İstanbul Kartal Karlıktepe'de düzenlenen silahlı korsan gösteride çıkan çatışmada bir asteğmen ve iki er öldürüldü. Bunun üzerine Kartal'da terör estiren devlet, yüzlerce devrimciyi gözaltına aldı. TİKB sempatizanı Songül Kayabaşı ile TKP-ML sempatizanı Aziz Aras işkencede katledildi.

Dolar değil Ekonomi krizde!

Seçimlere çok kısa bir süre kalmışken ortaya çıkan ekonomik çalkantı, kafaları karıştırdı. AKP hükümeti hemen olayı “faiz lobisi”ne, “döviz lobisi”ne, “dış güçler”e, “maniplasyonlar”a ve daha bilumum başka bahaneye bağlamaya çalıştı.

Gerçekte ise, doların-dövizin fırlamasının üç temel nedeni vardır: Ülkemizdeki siyasi ortam, ciddi bir ekonomik kriz, dünya konjonktürü. Mayıs ayı sonlarına damgasını vuran dolar-döviz tırmanışına, bu üç başlık altında bakmak gerekiyor.

OHAL ve siyasal güvensizlikler

Türkiye 20 Temmuz 2016’dan bu yana OHAL ile yönetiliyor. 15 Temmuz darbe girişimine “Allah’ın bir lütfu” diyen Erdoğan, bunu fırsat bilerek OHAL ilan etti. Ve ardından tüm muhalefet üzerinde azgın bir terör estirmeye başladı. Keza işçi-emekçi hareketini de OHAL cenderesi altında boğmaya çalıştı.

Lenin “Proleter Devrim ve Dönek Kautsky” adlı eserinde; “saf demokrasi yoktur” der. “Burjuva demokrasisi, burjuvazi için demokrasi, proletarya için diktatörlüktür!”

Yani burjuvazinin egemenliğinin olduğu her tür devlet biçimi, proletarya üzerinde diktatörlük olarak kendini gösterecektir. Ancak, **birincisi göstermelik olarak bazı haklara sahip çıkıyormuş izlenimi vermek zorundadır; ikincisi, kitlelerin mücadeleyle kazanmış olduğu hakları kendi lütfuymuş, sistemin zaten vazgeçilmez unsuru gibi gösterir.** “Hukukun üstünlüğü”, “mal ve can güvenliği”, “düşünce özgürlüğü”, “basın özgürlüğü” gibi kavramlar böyledir. Gerçekte hukuk da, güvenlik de sermayenin çıkarlarına bağlıdır.

OHAL dönemi, bu kavramların üzerindeki sahte perdeyi de kaldırdı; bütün bu makyajı yerle bir eden bir süreç inşa etti.

En başta “hukukun üstünlüğü” safsatasının en temel zorunlulukları bile çöktü. “Tarafsız” olduğu iddia edilen hakim ve savcılar, Erdoğan’ın karşısında düğmesiz cüppelerinin önünü iliklemeye çalıştı; Erdoğan’la birlikte çay toplamaya gitti. “Tarafsız yargı kararı” diye bir şey kalmadı: Yargı

kararları, her türden yasayı, içtihadı yerle bir edecek biçimde keyfileşti.

OHAL, burjuva sistemin “dokunulmaz”ı olan mal güvenliğini bile ortadan kaldırdı. FETÖ’cü olduğu ileri sürülen holdinglere el konuldu, sermayeleri gaspedildi ve yandaşlara aktarıldı. OHAL, burjuvazinin bir kesiminin mülksüzleştirilmesi için kullanıldı. Keza muhalif yayın yaptığı için kapatılan televizyon ve basın organlarının, muhalif derneklerin de mal varlıkları devlet tarafından gaspedildi.

Düşünce özgürlüğü, basın özgürlüğü gibi “demokrasi”nin temel kriterleri yok sayıldı. Gazetelerde yazılan yazıları bırakalım, atılan twitler, kitle gösterilerine katılmak, savaşı eleştirmek gibi son derece olağan durumlar, tutuklanmak için yeterli oldu. Burjuva-liberal içerikteki gazetecilik bile “ateşten gömlek” haline getirildi.

Sadece muhalif gazeteciler değil, milletvekilleri, belediye başkanları da yoğun saldırı bombardımanına tutuldu. Onlarca milletvekili, çok sayıda belediye başkanının yanı sıra HDP’nin eşbaşkanları tutuklandı. CHP’nin genel başkanı Kılıçdaroğlu’nun tutuklanması ise, “adalet yürüyüşü” ile durdurulabilirdi.

Burjuva kesimlerden de zaman zaman OHAL konusunda itirazlar geldi. Ancak bu cılız itirazlar, sömürü düzeninin barikatlarına çarptı. Erdoğan, “OHAL sayesinde işçi grevlerini erteleyebiliyoruz, siz de bu durumdan yararlanıyorsunuz” sözleriyle, OHAL’in asıl sebebini ortaya koydu.

OHAL sürecinde milyoner sayısı 93 binden 125 bine çıktı! Yani 29 bin yeni milyoner oluşturdu. Ki bu sadece bankalarda milyon TL ve üstü hesabı olanların sayısıydı. Evlerdeki ayakkabı kutuları ya da İsviçre’deki banka hesapları bu rakama dahil edildi.

Gelir dağılımındaki uçurumun derinleşmesi, temel hak ve özgürlüklerin hiçleştirilmesi, ülkenin ekonomik ve siyasi rotasının “belirsiz”leşmesiyle birleşti. Türkiye’nin Suriye savaşında nerede durduğu; ABD ile ilişkilerinin ne olacağı, Rusya ile dost mu düşman mı olduğu, Afrin’de kalarak Suriye ile çatışıp çatışmayacağı, AB’ye girmeyi isteyip istemediği gibi son derece önemli konularda sürekli yalpalamalar gündeme geldi.

Bu “belirsizlik” ve “güvensizlik” ortamı, Türkiye’de yatırım yapmak isteyen emperyalist sermaye için önemli bir soruna dönüştü. Üretim amaçlı yatırımlar neredeyse durdu, sıcak para hareketleri bile sınırlı ve kısa vadeli hale geldi. Emperyalist sermayeye bağımlı Türkiye ekonomisi, bu tedirginlikler nedeniyle önemli bir kayba uğradı.

Sadece yabancı sermaye değil, ülke içindeki işbirlikçi sermaye bile “belirsizlik” ve “güvensizlik” ortamından doğrudan etkilendi. Ülke ekonomisinin belkemiğini oluşturan orta sınıf, yurtdışına kaçmaya ya da parasını kaçırmaya çalıştı. Zengin kesimler zaten “güvenilir limanlara” çekilmeye başlamıştı. 8 bin 500 dolar milyonerinin servetlerini alarak yurtdışına çıktığı söyleniyor.

Sadece Erdoğan’dan korkan muhalif-laik kesimler değil;

Gelir dağılımındaki uçurumun derinleşmesi, temel hak ve özgürlüklerin hiçleştirilmesi, ülkenin ekonomik ve siyasi rotasının “belirsiz”leşmesiyle birleşti. Türkiye’nin Suriye savaşında nerede durduğu; ABD ile ilişkilerinin ne olacağı, Rusya ile dost mu düşman mı olduğu, Afrin’de kalarak Suriye ile çatışıp çatışmayacağı, AB’ye girmeyi isteyip istemediği gibi son derece önemli konularda sürekli yalpalamalar gündeme geldi.

yandaşlar bile servetlerini yurtdışına kaçırıyorlar. Mesela AKP döneminin “parlayan yıldızı” Ülker, şirketin merkezini Londra’ya taşıdı. Böylece ülke içindeki gelişmelerden etkilenmeden kar etme olanağı buldu.

Son birkaç yılda AKP hükümeti, sadece muhaliflerin değil, yandaşların; sadece içeridekilerin değil yurtdışındaki sermayenin de güvenmediği, istikrarsız bir siyasi tablo yarattı. Bu tablo ekonomiyi doğrudan etkiledi.

Yaklaşan seçimler ise, bu belirsizlik tablosunu daha da tetikledi ve dövizin hareketliliğini hızlandırdı.

Ekonomik kriz çok şiddetli

Ekonomik veriler Türkiye’nin son birkaç yılında şiddetli bir krizle karşı karşıya olduğunu gösteriyor. Ancak bu kriz hali bugüne kadar belli düzeylerde kendini gösterse bile çok şiddetli biçimde hissedilmedi.

Bunun bir nedeni, ekonomik verilerle sürekli olarak oynanması ve göstergeleri iyileştirerek sermayeye güvence oluşturmaya çalışılmasıdır. TÜİK, rakamlarla sürekli olarak oynamaktadır. İşsizlik rakamları, enflasyon sepetindeki ürün kriterleri, ihracat ve ithalat rakamları sistemli olarak “düzeltme”ye tabi tutuluyor. Enflasyon sepetinden patatesi çıkartıp kayak kıyafetini koyarak; ya da “son bir aydır iş aramamış” olanları “işsiz” kategorisinden çıkartarak; ya da Rıza Zarrab üzerinden İran’la yapılan ticarete “ödeme aracı” olarak kullanılan altını, ihracat kalemi gibi göstererek... Buna benzer birçok yöntemle, ülke ekonomisinin gerçek durumu konusunda bir yanılsama yaratılıyor.

Mesela TÜİK, GSYH hesaplama yönteminde 2016 yılında önemli bir değişiklik yaparak “güncelleme” gerçekleştirdi ve aslında olduğumuzdan yüzde 18 daha zengin (!) yaptı. Keza 2008 “güncellemesi” sonrasında tüm dünyanın krizle çalkalandığı dönemde, ülkemizde (düzeltme yapılmadan öncesine göre) yüzde 31,6 oranında daha zengin (!) olduğumuz görülmüştü.

Bir diğer nedeni ise, Merkez Bankası (MB) verilerine yansıyan, “kaynağı belli olmayan” yüklü miktarlardaki dövizdir. Bu “kaynağı belirsiz” döviz, bazen ÖSO için ABD ya da Suudi Arabistan’dan gelen kayıtdışı desteklerdir; bazen Katar’dan gelen

çantalar dolusu dolarlar... Bu kayıtdışı paralar, piyasaya nakit girdisi sağlayarak rahatlatma yarattı ve krizin etkilerini hafifletti.

Kriz üreten ekonomik model

Türkiye’de AKP’nin işbaşına geldiği 2002 yılından itibaren, “yüksek faiz-düşük kur” modeli uygulandı ve bu model, ülkeyi sıcak para cennetine çevirdi. 2008’e kadar oluk oluk sıcak para aktı. Ancak sıcak para, “yatırım” anlamına gelmez. İstihdam sağlamaz, üretimi güçlendirmez. Sıcak para gelir, kar gerçekleştirdiğinde ve/veya risk oluştuğunda çeker gider. Giderken, getirdiğinden daha fazla parayı da götürür.

Bu süre içinde yatırım amaçlı gelen sermaye ise son derece sınırlıydı. Ve yeni fabrikalar kurmak, yeni üretim alanları oluşturmak amacıyla değildi. Bir kısmı köprü-yol vb. inşaat işlerine ya da termik santral, hidro-elektrik santrali gibi, aslında ülkeyi yağmalamaya dönük işlere girdiler. Bir kısmı ise, özelleştirilen devlet işletmelerini satın aldılar. Bu yıllar içinde, devletin elindeki stratejik varlıklar satıldı.

Özelleştirmelerin önemli bir bölümünde, tıpkı bugün Cargill’in şeker fabrikalarına yaptığı gibi; emperyalist tekel, satın aldığı fabrikayı hızla kapatarak, kendi ülkesinden ithalat başlattı. Böylece Türkiye’de yaygın biçimde üretilen ve ihraç edilen pek çok ürün, ithalat kalemine dönüştü. Özelleştirmelerin bir kısmı ise, tıpkı Telekom gibi, değerinin çok altında fiyatlara satıldı; satın alan uzun vadeli kredilerle desteklendi; yıllar içinde şirketin kasası boşaltılıp, büyük borç batağı içinde devletten kurtarma talep etmeye başladı.

AKP tarafından sistemli biçimde yürütülen bu ekonomik modelin etkisi şuydu: **Ekonomi giderek çöktü, ülke tarım başta olmak üzere birçok kalemde kendine yeterliliğini ve üretim gücünü kaybetti.** Gerçek tablo bu kadar kötü iken, sıcak paranın varlığı ülkenin ekonomik göstergelerini iyileştirdi, yükseltti. Bu görüntü, tüketim ve borçlanmaya dayalı bir ekonomi ortaya çıkardı.

2008 krizinde Türkiye bundan doğrudan etkilendi. Ancak **ekonomiye devlet müdahalesi ile, kriz ötelendi.** Özel sektörün borçlarının yapılanması, şirket kurtarmalar ve başta otomotiv olmak üzere teşvikler, vergi

**Türkiye’de AKP’nin işbaşına geldiği 2002 yılından itibaren, “yüksek faiz-düşük kur” modeli uygulan-
dı ve bu model, ülkeyi sıcak para cennetine çevirdi. 2008’e kadar oluk oluk sıcak para aktı. Ancak sıcak para, “yatırım” anlamına gelmez. İstihdam sağlamaz, üretimi güçlendirmez. Sıcak para gelir, kar gerçekleştirdiğinde ve/veya risk oluştuğunda çeker gider. Giderken, getirdiğinden daha fazla parayı da götürür.**

Bu süre içinde yatırım amaçlı gelen sermaye ise son derece sınırlıydı. Ve yeni fabrikalar kurmak, yeni üretim alanları oluşturmak amacıyla değildi. Bir kısmı köprü-yol vb. inşaat işlerine ya da termik santral, hidro-elektrik santrali gibi, aslında ülkeyi yağmalamaya dönük işlere girdiler. Bir kısmı ise, özelleştirilen devlet işletmelerini satın aldılar.

indirimleri vb. ile kriz atlatılmış gibi göründü. Oysa bu yöntemlerle özel sektör kurtarılmış, devlet borçlandırılmış; kriz devletin üzerine binmiş oldu.

Ancak kriz sonrasında da krizi üreten ekonomik modele geri dönüldü. Düşük kur-yüksek faiz, aşırı borçlanma ve tüketim ekonomisi.

Bu tablo, gerçek ekonominin kurallarına asla uymayan, “sürdürülebilir” olmayan bir tabloydu.

Ve bu tabloya, devletin aşırı tüketimleri de eklendi. Aşırı tüketimin en büyüğü doğrudan sarayın giderleridir. Mesela 2017 yılının Ocak-Kasım arası dönemde örtülü ödenekten harcanan miktar 1 milyar 785 milyon TL’dir. Oysa 2003 yılındaki örtülü ödenek harcaması, sadece 103 milyon lirada kalmıştır. Erdoğan, başbakan olduktan sonra, örtülü ödenek harcamaları her yıl katlanarak artmıştır. 2003-2013 yılları arasında, Erdoğan’ın başbakanlığı döneminde yaptığı toplam harcama 7 milyar 93 milyon liradır. Sadece Erdoğan’ın harcamalarının devlet bütçesine olan yükü, anlatmakla bitmez. Bin odalı, milyarlarca liraya malolan bir saray, 300 odalı yine milyarlarca lira tutan yazlık saray, 10 uçaklık filo, 3 bin koruma için yapılan giderler vb. vb...

Aşırı tüketimin ikinci kalemi, bakanlıkların yozlaşmış harcamalarıdır. Bakanlar milyon dolarlık lüks araçlarla “itibar” peşinde koşmaktadır. Görgüsüzlük abidesi lüks harcamalar yapılmakta ve bütün bunlar savunulmaktadır.

Üçüncü olarak, yandaşlara peşkeş çekilen rantlar sözkonusudur. Yollar, tüneller, havaalanları, şehir hastaneleri, metrolar yapılmakta; bunların her biri haksız-hileli ihalelerle yandaşlara verilmekte; şişirilmiş faturalarla, maliyetin iki-üç katına varan ödemeler yapılmakta; üstelik “geçiş garantisi”, “hasta garantisi” gibi kalemlerle sonsuz rant kaynağı oluşturulmaktadır. Öyle ki, **AKP’nin hükümette kaldığı 16 yıl boyunca Kamu İhale Kanunu tam 186 defa değişti.** Her duruma, her yandşa göre değişiklik yapıldı. Üstelik “ihaleye fesat karıştırmak” hapis yatmayı gerektiren bir suç olmaktan çıkartıldı. Yakalanmasınlar diye de “ticari sır” denilen bir kavram uyduruldu.

Dünya Bankası’nın Mayıs ayında hazırladığı listeye göre, 1990-2017 yılları arasında, tüm dünyada devletten en çok ihale alan şirketler sıralamasında

Limak, Makyol, Cengiz, Kalyon ve Kolin, en üst sıralara yerleşti. Kıyaslamak açısından; devletten en çok ihale alan şirketlerin en tepesindeki Fransız SUEZ'in beş farklı kıtada yaptığı işlerin toplamı 60 milyar dolar iken, sadece Limak İnşaat'ın sadece Türkiye'de yürüttüğü projelerden kazancı 50 milyar dolara ulaştı.

Diğer yandaşlarla ve ülke dışında yaptıklarıyla birlikte düşünüldüğünde, devlet bütçesinden yandaş tekelere nasıl devasa boyutta paralar aktarıldığı görülebilir.

Üstelik devletin bütçesi "sonsuz" değildir. Üretime değil tüketime, ihracata değil ithalata dayalı bir ekonomi modelinde, kaynaklar son derece hızlı biçimde tükenmiştir.

"Deniz bitti"

Bu tablonun doğal sonucu "denizin bitmesi" olmuştur. Doların yükselmesinin ülke içinde doğrudan sonuçları söz konusudur. En başta, artık samandan ete, tahıldan ayakkabıya kadar yediği ve kullandığı her şeyi ithal eden bir ülke olarak, tüketicinin ihtiyacı olan tüm ürünlerin fiyatı artacaktır. Bu, doğrudan tüketiciye yansıyan yönüdür. Daha büyük sorun ise devletin bütçesi ve giderleri üzerindedir. Dış ticaret açığından, özel sektör borçlarına kadar, pek çok kalemden fahiş rakamlar ortaya çıkmıştır.

Mesela dış ticaret açığı 100 milyar dolar düzeyindedir. Salt tarımdaki dış ticaret açığı 7 milyar dolar. Gıdada kendine yeterli olan, üstelik ihracat da yapan Türkiye, şimdi toplam gıda tüketiminin çok önemli bir bölümünü ithal ediyor. Ve dış ticaret açığının finansmanı giderek zorlaşıyor.

Dış ticaret açığını artıran en önemli kalem enerji giderleridir. Petrol ve doğalgaz ithalatı, dış ticaret açığını sürekli tırmandırıyor. Ülke içinde güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılmadığı için, enerjide dışa bağımlılık bitmiyor.

Daha somut konuşmak gerekirse; 1984 yılından 2001'e kadar ülkede cari açık toplamı 21,8 milyar dolardı. 2002'den 2017'ye kadar cari açık toplamı ise 549 milyar dolar oldu. Bu açığın kapanması için borç alındı, yabancı sermayenin ülkeye girişi için kolaylıklar sağlandı ve yüksek karbon politikası izlendi. 2000 yılında 13 milyon ton kömür, 31 milyon ton petrol ve 14,8

milyar metreküp doğalgaz ithal ediliyordu. 2017 yılında 36 milyon ton kömür, 50 milyon ton petrol ve 46 milyar metreküp doğalgaz ithal edildi. 2002-2017 arasında, sadece enerji ithalatına 563 milyar dolar harcandı.

2002 yılında AKP hükümeti görevve başladığında, ülkenin dış borcu toplam (kamu ve özel toplamı) 130 milyar dolardı. 2017 yılında toplam dış borç 453 milyar dolara ulaştı. Borçlar bitmiyor, sürekli artıyor. Çünkü ülke üretmiyor, gelir yaratmıyor, ekonomi güçlenmiyor. Borç alınıyor, betona gömülüyor. Borç, borçla ödeniyor. Sadece borçların faizi 151 bin dolar tutuyor. Bankalar henüz yabancı kredileri çevirmekte sorun yaşamıyormuş gibi görünüyor; ancak bu hızla yaklaşıyor. Dış borçlar, Türkiye'nin "aşıl topuğu" olarak tanımlanıyor.

Hane halkının borçlanma düzeyi, bir başka gerçeği ortaya koyuyor. **2002 yılında hane halkı borcu 4.5 milyar dolar iken, 2017 yılında 140 milyar dolara ulaştı.** Hane halkı borcunun GSMH'ye oranı, 2002 yılında yüzde 2 düzeyinde iken, 2017 yılında bu yüzde 20'yi aştı. **30 milyon kişinin kredi borcu var, bunların 25 milyonu icralık durumda.** 30 milyon kişi, ailesiyle birlikte zaten nüfusun neredeyse tamamını oluşturuyor. Bütün ülke borç batağında boğuluyor.

Türkiye'nin cari açığının alarm vermeye başlaması, kredi derecelendirme kuruluşlarını da harekete geçirdi. Moody's'in Mart ayında Türkiye'nin notunu "yatırım yapılamaz" seviyesine düşürmesinin ardından, Standart & Poor's da Türkiye'nin kredi notunu "yatırım yapılamaz" seviyeye düşürdü.

Bu durumu 1997'deki Asya Krizi'nin koşullarına benzeten ekonomistlerin sayısı giderek artıyor. Şirketlerin büyük döviz borçları var, cari işlemler artıyor, rezervler daralıyor.

Uluslararası ekonomi kuruluşları, dünya genelinde ekonomik verileri değerlendirerek, "dış finansman girişinde ani bir duraklama olması halinde bundan en fazla olumsuz olarak etkilenecek ülkeler endeksi" oluşturmuşlar. Türkiye bu listede Venezüella'dan sonra ikinci sırada geliyor. Zaten "yeni ekonomik kriz Türkiye'den başlayacak" tespitini yapan ekonomistler de artıyor.

Risk uyarıları arttıkça, yabancıların piyasalardan çekilmesi de hızlanıyor. 2018 başından bu yana, yabancıların

net hisse senedi satışları 614 milyon dolara ulaştı. Ülkede ekonomik göstergeleri yükselten unsur sıcak para olduğu için, yabancıların kaçması, ekonomik göstergelerin de hızla kötüleşeceğine işaret ediyor.

Türkiye'de son 10-15 yılda inşaat sektörü ekonominin belirleyen unsurlarındandır. **İstanbul İnşaatçılar Derneği (İNDER) Başkanı, sektördeki 350 bin firmadan yüzde 75'inin batma riskiyle karşı karşıya olduğunu söylüyor.** İnşaat iflas açıkladı ve sahibi kaçtı. Ağaoğlu için bile iflas söylentileri dolaşıyor. Son yapılan teşvikler de sektörü kurtarmaya yetmiyor. Yaklaşık 2 milyon lüks konut satılmayı beklerken, sektördeki kriz derinleşiyor. Ve Türkiye ekonomisinin krizini derinleştiriyor.

Sadece inşaat sektörü değil, diğer sektörlerde de sıkıntılar çarpıcı biçimde ortaya çıkıyor. Yıldız ve Doğu Holding gibi iki büyük şirket borç yapılandırması istedi; birçok şirket ise iflasını geciktirmeye çalışıyor.

Kitlelerin ekonomisi de çöküşte

Devletin ve özel sektörün rakamları, kitlelerin ekonomisini de doğrudan belirliyor. Sıcak paranın ülkeye aktığı 2000'lerin başlarından itibaren, ülke ile birlikte kitleler de borç ekonomisini yaşamaya başladı. Ekonominin refah tablosu, özel sektör ile birlikte kitlelerin de ağır borçlar altına girmesine yol açtı. Servet üzerinden değil, "gelir beklentisi" üzerinden harcama yapıldı; taksitle, kredi borçlanmasıyla mülk edinildi, harcama yapıldı.

Kitlelerin gerçek ekonomisi ise, hiçbir zaman düze çıkmadı. Asgari ücret, ekonominin genel refah düzeyinin altında kaldı.

Nüfusun yaklaşık yarısından fazlası yoksulluk sınırının altında, yarısına yakını da açlık sınırının altında yaşadı. Bunların oldukça önemli bir kesimi, sosyal yardımlarla ayakta kaldı. AKP'nin dağıttığı kurtlu makarna ve taşlı kömür paketleri, yoksulluğun dip noktadan hissedilmesini engelledi; ama elbette sorunu çözmedi.

Bugün işsiz sayısı DİSK'in rakamlarına göre 6 milyon kişiye ulaştı. Birleşik Metal-İş sendikasının rakamlarına göre açlık sınırı 1698 TL'ye, yoksulluk sınırı ise 5872 TL'ye dayandı.

Öylesine müthiş bir yoksullaşma

Durumu 1997'deki Asya Krizi'nin koşullarına benzeten ekonomistlerin sayısı giderek artıyor. Şirketlerin büyük döviz borçları var, cari işlemler artıyor, rezervler daralıyor.

Uluslararası ekonomi kuruluşları, dünya genelinde ekonomik verileri değerlendirerek, "dış finansman girişinde ani bir duraklama olması halinde bundan en fazla olumsuz olarak etkilenecek ülkeler endeksi" oluşturmuşlar. Türkiye bu listede Venezüella'dan sonra ikinci sırada geliyor. Zaten "yeni ekonomik kriz Türkiye'den başlayacak" tespitini yapan ekonomistler de artıyor.

ortaya çıktı ki, Türkiye OECD ülkeleri içinde gelir dağılımının en bozuk olduğu ülke oldu. İlk defa Türkiye’de, en zengin yüzde 1’lik dilimin serveti, ülkenin toplam servetinin yüzde 52’sine ulaştı.

Yandaşlar milyar dolarlık servetler devşirirken, kitleler borç ve yoksulluk batağına yuvarlandı. Faturasını ödeyemediği için belediyelerin 280 bin konutun suyunu kesmiş olması, yoksulluğun boyutunu çarpıcı biçimde ortaya koyuyor.

Doları yükselten dış etkenler

Ülkemizdeki çarpık ekonomik yapı ve güvensiz-istikrarsız siyasi yapı, doların yükselmesinde önemli bir rol oynadı. Diğer taraftan, hem ekonomik hem de siyasi alanda, genel olarak dünya konjonktüründeki gelişmeler, özel olarak da ABD’nin içinde bulunduğu koşullar, doları hızla yükselten etkenler oldu.

SIPRI’nin yıllık raporuna göre, 2017 yılında dünyada toplam silahlanma harcamaları 1 trilyon 739 milyar dolara yükseldi. ABD, 2017 yılındaki 610 milyar dolarlık silahlanma harcaması ile, dünyadaki toplam harcamanın üçte birini tek başına gerçekleştirdi.

Bu rakamlar, ABD’nin savaş politikalarının somut göstergesi. **Dünya üzerindeki hegemonyasını kaybetmekte olan ABD, kendisine yeni çıkış noktaları arıyor. Bu da saldırı girişimlerini artırıyor.** Son dönemde attığı adımlarla, birçok noktada savaşı körüklüyor, kışkırtıyor. Kuzey Kore’yi tehdit ediyor, İran’la imzaladığı nükleer anlaşmayı bozuyor, İsrail Büyükelçiliği’ni Kudüs’e taşıyarak Filistin direnişini alevlendiriyor, Suriye’deki askeri üsleri bombalıyor, Venezüella seçimlerine müdahale etmeye çalışıyor, Güney Çin Denizi’ni karıştırmak için çeşitli hamleler yapıyor. Örnekleri uzatmak mümkün.

Bunların her biri hızla sıcak savaşa dönüşebilecek noktalar. Ve savaş ihtimalinin tırmandığı her defasında, dolar biraz daha yükseliyor.

2001 yılında gerçekleşen 11 Eylül saldırılarından bu yana, dünya genelinde III. Emperyalist Paylaşım Savaşı adım adım derinleşiyor, yaygınlaşıyor. ABD’nin, kaybetmekte olduğu hegemonyasını yeniden inşa etmek için başlattığı bu savaş, onun istediği gibi yürümüyor. Yaşanan her bir “çarpışma”,

ABD’nin biraz daha güç kaybına yol açıyor. Bu nedenle ABD, daha büyük, daha kesin, daha şiddetli çarpışmalar çıkartmaya uğraşıyor. Bu bitmeyen ve sürekli yeni durumlar üreten savaş hali, doların ve diğer paraların tırmanışını getiriyor.

ABD ekonomisinin içinde bulunduğu durum da önemli bir rol oynuyor. FED’in bu yıl dört kez faiz artırması bekleniyor. Üstelik FED’in faiz artışında daha atak olacağı düşünülüyor. Bu beklenti, ABD tahvil getirisinin yüksek olacağını düşündürüyor. Yüksek faiz getirisi, dünyada sıcak para hareketlerini belirleyen unsurdur. Türkiye gibi bağımlı ülke piyasalarında bulunan sıcak para, daha yüksek kar edeceği beklentisiyle ABD’ye yüzünü döndü. Dolar alımları arttı, değeri yükseldi.

İMF’nin ve kredi kuruluşlarının uyarıları, dünya genelinde birçok ülkenin yaşadığı sıkışmayı ortaya koydu. Risk grubunda Arjantin ve Türkiye en üst sırada yer alıyor. Arjantin’in IMF’den yardım isteyeceği, Pakistan’ın IMF yerine Çin’e başvurduğu gibi haberler, ekonomik güvensizlik ortamını derinleştiriyor. Ek olarak İtalya’nın borçlarının sürdürülemez hale geldiği yönündeki haberler de euro üzerindeki baskıyı artırıyor ve euroyu aşağıya çekiyor. Böylece dolara yönelim artıyor.

ABD ile Çin arasında yaşanan ticaret savaşları da dünya genelinde güvensizlik ortamını artırıyor ve Türkiye gibi bağımlı ekonomilerden, daha güvenli gördükleri limanlara yönelme eğilimi oluşturuyor.

Sonuç yerine

2002 sonrasında sıcak paranın Türkiye’ye akmaya başladığı dönem, AKP’nin yükselişe geçtiği dönemdi. **AKP’yi yükselten rüzgar ise, ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) kapsamında, AKP’ye Ortadoğu’nun liderliği rolü biçtiği, “ılımlı İslam”ın model ülkesi olarak belirlediği noktadan esiyordu.**

ABD’nin BOP’u çöktü; BOP kapsamında Ortadoğu ve Afrika ülkelerinde işgal ettiği ülkelerde sürdürdüğü sömürgeci vahşet teşhir oldu. Ardından ABD “ılımlı İslam”ın yetmediğini görerek bu defa “radikal İslam”ı piyasaya sürdü; IŞİD çeteleri Müslüman ülkelere derinliklerine salındı. IŞİD’in yenilgisi, “siyasal”ıyla, “ılımlı”ıyla,

Dünya üzerindeki hegemonyasını kaybetmekte olan ABD, kendisine yeni çıkış noktaları arıyor. Bu da saldırı girişimlerini artırıyor. Son dönemde attığı adımlarla, birçok noktada savaşı körüklüyor, kışkırtıyor. Kuzey Kore’yi tehdit ediyor, İran’la imzaladığı nükleer anlaşmayı bozuyor, İsrail Büyükelçiliği’ni Kudüs’e taşıyarak Filistin direnişini alevlendiriyor, Suriye’deki askeri üsleri bombalıyor, Venezüella seçimlerine müdahale etmeye çalışıyor, Güney Çin Denizi’ni karıştırmak için çeşitli hamleler yapıyor. Bunların her biri hızla sıcak savaşa dönüşebilecek noktalar. Ve savaş ihtimalinin tırmandığı her defasında, dolar biraz daha yükseliyor.

“radikal”ıyla “ABD’nin İslam’ı”nın çöküşü oldu. “İlmlı İslam” projesiyle birlikte, AKP’yi yükselten rüzgar da kesildi.

Bu siyasal atmosfer, Türkiye’nin ekonomik kaynaklarının pervasızca tarumar edildiği bir ortama izin vermişti. Sahte büyüme rakamları, hormonlu ekonomik göstergeler, ekonomiye hiçbir şey katmayan sıcak para, işlerin yolunda olduğu yanılsamasını yarattı.

Rüzgar kesildiğinde ise, ekonomisi çökmüş, sanayisi yerle bir olmuş, tarımı kurumuş, borç batağında yüzen bir ülke kaldı geride. Bir avuç zengini beslemek için işçi ve emekçilerin en ağır şartlarda çalıştığı; iş güvencesinin ortadan kaldırılarak taşeronluğun ve kayıtdışı çalışmanın standart hale getirildiği; sendikal örgütlenmenin dibe vurduğu; hak gasplarının ayyuka çıktığı bir ülke...

Bu kabusu gözlerden gizlemek için çeşitli araçlar kullanarak ömürlerini biraz daha uzatmaya çalıştılar elbette. Hormonlu ekonomik göstergeleri biraz daha şişirmek; OHAL baskısı ile muhalif sesleri yoketmek; işbirliği yaptığı Körfez ülkelerinden kayıtdışı para aktarılmasını sağlamak; emperyalistler arasındaki çelişkilerden yararlanarak Suriye savaşında kendisine işgal bölgeleri yaratmak; eğitimin kalitesini düşürerek düşünmeyen sorgulamayan gençlik yaratmak (Bir AKP yetkilisi, “üniversite öğrencileri bize oy vermiyor” demişti), dini eğitimi her alana yayarak “itaat” ve “biat”ı çok küçük yaşta beyinlere-bilinçlere-ruhlara yerleştirmek...

Bunların her biri ile kitlelerin dikkatini dağıtmaya çalıştılar. Ama olmadı. AKP’nin politikalarına yedeklenen kesimler bile, kendi sofralarındaki, cepelerindeki yangından doğrudan etkilenedikçe, tablo daha açık ortaya çıkmaya başladı.

Şimdi “emekliye ikramiye”, “borçların yapılandırılması” gibi palyatif yöntemlerle, krizin etkisini gizlemeye çalışıyorlar. Doların yükselmesinin “dış güçlerin oyunu” diye tanımlayarak, kendi kitlelerini kemikleştirmeye uğraşıyorlar. Emperyalistlerin desteğini kazanmak için çeşitli vaatler ortaya koyuyorlar.

Ancak **ekonomik krizler, kapitalizmin doğasından kaynaklanır ve bu türden yöntemlerle sadece ertelenebilir, geciktirilebilir; sorun gerçekte çözülmez.**

Haziran Ayaklanması 5. yılında

Gençlik Devrim İstiyor!
İlerici Gençlik

HERŞEY GİDER GEZİ KALIR!